

veestnik

Lefnik XXI.

Celovec, petek, 1. julij 1966

Štev. 26 (1257)

Obisk de Gaulla v Sovjetski zvezi

vzbuja največje zanimanje široke mednarodne javnosti

Desetdnevni uradni obisk francoskega predsednika de Gaulla v Sovjetski zvezi se danes zaključuje v svetovna javnost z največjim zanimanjem pričakuje, kakšen vpliv na bodoči razvoj svetovne politike bodo imeli pogovori, ki jih je med svojim obiskom imel predsednik de Gaulle s sovjetskimi voditelji. Vsakomur je namreč jasno, da ta obisk ni veljal samo utrjevanju bilateralnih odnosov med Francijo in Sovjetsko zvezo, marveč sedanje francosko-sovjetske razgovore splošno ocenjujejo kot začetek pobude za široko akcijo ponovnega navezovanja dialoga med Vzhodom in Zahodom.

To precej jasno izhaja tudi iz prvega dela uradnih razgovorov, zlasti pa iz številnih izjav, ki jih je predsednik de Gaulle podal med svojim potovanjem po Sovjetski zvezi. Že v kratkem sporočilu o prvem delu razgovorov je bilo rečeno, da so obravnavali pomembna vprašanja mednarodne politike, medtem ko so politični opazovalci poudarili, da so največ pozornosti posvetili evropskim problemom, zlasti združitvi Nemčije. V tej zvezi so komentatorji posebno naglasili poziv predsednika de Gaulla ostalim zahodnoevropskim državam, vključno Zahodne Nemčije, naj sledijo francoskemu zgledu in navežejo neposredne stike s Sovjetsko zvezo ter ostalimi vzhodnimi deželami. Hkrati pa so dali poudarek de Gaullovi izjavi, da Francija ne ignorira velike vloge, ki jo mora odigrati Amerika pri naporih za svetovni mir. To izjavo razlagajo kot izraz francoske želje, da sedanji razgovori ne bi bili sprejeti in ocenjeni tako, kakor da bi se nanašali samo na Francijo in Sovjetsko zvezo, ampak da bi bili sprejeti kot začetek širšega dialoga med Vzhodom in Zahodom.

Pa tudi v raznih pozdravnih nagovorih in izjavah med obiskom je prišla z obeh strani do izraza želja po čim tesnejšem sodelovanju med Francijo in Sovjetsko zvezo, kar bi po besedah de Gaulla lahko pomagalo, da bi šla Evropa po poti združitve, svet pa po poti ravnotežja, napredka in miru. »Francija je pripravljena — je dejal de Gaulle v Leningradu — razvijati stike

med Vzhodom in Zahodom v prid napredku in razvoju vseh narodov.»

Zanimivi so tudi komentarji, ki jih o de Gaullovem obisku objavlja zahodni tisk. Nekateri francoskemu predsedniku celo očitajo, da hoče izriniti Ameriko iz evropske politike, večina pa je mnenja, da bo ta obisk

bistveno prispeval k izboljšanju odnosov med Vzhodom in Zahodom. Značilna je ugotovitev znanega ameriškega komentatorja Lippman, ki pravi, da je zdaj jasno, kakšen je de Gaullov namen: končati hladno vojno med vzhodno in zahodno koalicijo, ki ju vodita Sovjetska zveza in Amerika. Posebno pike pa so njegove opazke na račun ameriške politike, ko ugotavlja, da je Amerika po »zaslugi« zunanjega ministrstva »zamudila avtobus v Evropi«, kajti mnogi Evropejci mislijo, da se hladna vojna zavlačuje zaradi Amerike.

Vidni »uspehi« ÖVP-jevske samovlade:

Nov val splošnega podraževanja

V avstrijski javnosti se še nikakor ni poglobilo razburjenje, ki ga je sprožila nedavna podražitev mesa, ki je sledila podražitvi mineralnih olj, toda v enem mesecu — 1. avgusta — bomo doživeli novo nevarno podražitev: zvišanje tarif pri železnici in avtobusih. To so nedvomno najbolj vidni »uspehi«, ki jih je dosegla ÖVP, odkar sama sestavlja vlado.

Ker vse te podražitve prizadenejo najširše kroge prebivalstva, najbolj občutno pa seveda malega delovnega človeka, je povsem razumljivo, da vlada v javnosti velika zaskrbljenost, ki se je predvsem med delavstvom začela spreminjati v ogorčenost. V mnogih podjetjih širom po državi je prišlo do protestnih zborovanj, kjer so delavci brez razlike politične usmerjenosti zahtevali odločne ukrepe proti stalnemu podraževanju.

In celo v posameznih sindikalnih organizacijah čedalje bolj prihaja do izraza pripravljenost na ostrejšo akcijo, če pristojni organi ne bi bili pripravljeni zaustaviti nadaljnega naraščanja življenjskih stroškov.

Za zdaj v krogih, v katerih ima odločilno besedo ÖVP, za upravičeno razburjenje širokih plasti prebivalstva še niso pokazali razumevanja. Paritetna komisija je v zvezi s podražitvijo mesa (seveda šele po izvedeni podražitvi!) sicer sprejela nekaj ukrepov, toda med njimi ni niti enega, ki bi naraščanje cen zaustavil vsaj v bodoče. Zato pa je zvezna vlada pozvala gospodinje, naj na podražitev

odgovorijo s tem, da ne bodo kupovale dragega blaga. Ob tem vsekakor malo čudnem boju proti podraževanju se nikakor ne bi čudili, če bi — zvesta tej logiki — prihodnji mesec apelirala na Avstrijce, naj se zaradi zvišanja tarif ne vozijo več z železnico in avtobusom, marveč se naj odločijo za letalo ali celo za raketo.

V KRATKEM SPET RAZGOVOR Z VLADO

Na skupno vlogo obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev za nadaljevanje kontaktnih razgovorov je zvezni kancler dr. Josef Klaus s pismom z dne 21. 6. 1966 Zvezi slovenskih organizacij odgovoril:

Ko potrjujem Vaše pismo z dne 10. maja t. l., bi želel dati zagotovilo, da mi je zelo na tem, da se razgovori z zastopniki koroških Slovencev spet obnovijo. Vendar moram pogoje za take razgovore v sodelovanju s koroško deželno vlado tako pripraviti, da bo mogoče doseči obojestransko zadovoljive uspehe. Ne bom zamudil, da Vas, spoštovani gospodje, kmalu vabim k takemu kontaktnemu razgovoru.

Politika dobrega sosedstva

Pod zgornjim naslovom je koroški deželni glavar Hans Sima v dnevniku »Kärntner Tageszeitung« objavil nekaj zaključkov ob nedavnem obisku delegacije izvršnega sveta SR Slovenije pod vodstvom predsednika Janka Smoleta na Koroškem.

Poudaril je prijateljske odnose med obema deželama, ki v duhu politike dobrega sosedstva omogočajo medsebojno izmenjavo mnenj ter odpirajo vedno večje možnosti sodelovanja na različnih področjih. Izrazil je željo, da bi taki stiki rodili še nadaljnje bogate sadove v korist prebivalstva, hkrati pa zblíževali ljudi in tako prispevali k veliki nalogi bodočnosti — k enotnosti Evrope. Posebej je zavzel stališče tudi do manjšinskega vprašanja in dejal, da duh tolerance, ki preveva »Program za Koroško«, v veliki meri prevladuje tudi pri obravnavanju narodnostnih vprašanj. »Naši slovenski deželani so enakopravni, zagotovljen je njihov svobodni razvoj na kulturnem, socialnem in gospodarskem področju, s svoje strani pa so pripravljene, da v polni meri izpolnjujejo svoje državljanske dolžnosti. Ta politika ustvarja mirno sožitje vseh Korošcev, kajti uspelo je sence preteklosti vedno bolj premagati in ustvariti harmonično ozračje v deželi.«

Predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Janko Smole pa je svoje vtise z obiska povzel v izjavi, ki jo je ljubljanski dnevnik »Delo« objavil pod naslovom »Prispevek za še boljše sožitje«.

Predvsem je naglasil izredno gostoljubnost, katere je bila delegacija iz Slovenije deležna na Koroškem, zelo intenzivni in konkretni razgovori pa odpirajo nove možnosti za še plodnejše sodelovanje med obema deželama. Opozoril je na besede deželnega glavarja Sime, ki je na sprejemu, katerega so se udeležili tudi predstavniki koroških Slovencev, posebej poudaril potrebo po doslednem uresničevanju pravic slovenske manjšine na Koroškem. »Menim,« je dejal predsednik Smole, »da so tudi v tem pogledu številne možnosti in da je tudi to pomemben prispevek k ustvarjanju boljšega sožitja med Jugoslavijo in Avstrijo ter še posebej med Slovenijo in Koroško.«

Spomin na slavno preteklost

V Ljubljani je bila minuli teden velika slavnost, posvečena 25-letnici ustanovitve Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet. Številni nekdanji komandanti in komisarji partizanskih enot ter predstavniki političnega in javnega življenja Slovenije so se zbrali na proslavi, kjer so obujali spomine na zgodovinski dan, ko je bil 22. junija pred petindvajsetimi leti sprejet sklep za začetek oboroženega boja proti fašističnim okupatorjem ter ustanovljen glavni štab partizanskih čet in odredov Slovenije.

Slavnostni govor je imel prvi komendant glavnega štaba Franc Leskošek-Luka, ki je dejal, da smo ponosni na veliki zgodovinski in odločilni čas, ki pomeni prelomnico v zgodovini slovenskega naroda, hkrati pa poudaril, da take proslave pomenijo srečanje mladih generacij z zgodovinskimi dnevi, saj seznanjajo mlade ljudi z izvorom njihove sedanje poti. Prvi načelnik

glavnega poveljstva Aleš Bebler pa je o pomenu dogodkov pred 25 leti naglasil štiri momente:

— Ta začetek najvažnejših dogodkov v naši zgodovini je pomenil, da se bo z oboroženo vstajo spremenila zgodovina slovenskega naroda in da bo nekoč majhen ter za svet nepomemben narod postal zgodovinski.

— Naša vstaja je ustvarila pogoje za resnično enakopravnost jugoslovanskih narodov, ker nas niso osvobodili drugi, temveč smo se borili za svobodo sami, ob drugih jugoslovanskih narodih.

— Naš slovenski narod se je prav zaradi vstaje in celotnega našega boja znašel v vrsti zmagovitih narodov v svetu, ki so soodločali o povojni ureditvi Evrope in sveta.

— Iz borbe je zrasla taka Jugoslavija, ki je vsa povojna leta odigravala miroljubno vlogo; njen glas odmeva po svetu ves čas kot glas napredka, bratstva in miru med narodi.

— o —

Zadnje nedeljo pa je bila v Rimu proslava dneva italijanskih borcev, ki so sodelovali v odporiških gibanjih v drugih državah. Kot zastopnika italijanske vlade sta se slavnosti udeležila notranji in obrambni minister, predsednik republike je poslal posebno poslanico, državni podtajnik Amadei pa je v svojem govoru poudaril, da so italijanski vojaki, ki so se po kapitulaciji Italije leta 1943 pridružili odporiškim gibanjem v Jugoslaviji, Franciji, Grčiji in Albaniji, postali zavedni antifašisti ter borci za svobodo ljudstva in za demokracijo.

Morda bi se pri Italijanih lahko učili tudi tisti krogi v Avstriji, za katere so partizanski borci proti fašizmu še vedno »banditi« in »izvržek človeštva«!

Spet lep uspeh SLOVENCEV V ITALIJI

Italijanski parlament je prejšnji teden sprejel zakon o tujih imenih italijanskih državljanov in s tem končno razveljavil zloglasni 72. člen fašističnega zakona, ki je staršem prepovedoval dajati otrokom tuja, to se pravi ne-italijanska imena.

Doslej veljavni fašistični zakon je zlasti diskriminiral italijanske državljane slovenske narodnosti, katerim je prepovedoval, da bi otrokom dajali slovenska imena in leta pisali s slovenskimi črkami. Zato so se Slovenci v Italiji vsa povojna leta borili za spremembo tega zakona, da bi enakopravnost z ostalimi državljani dosegli tudi na področju osebnih imen.

V novem zakonu je za slovensko manjšino zlasti važen odstavek drugega člena, ki izrecno določa: Če gre za otroke pripadnikov priznanih etničnih manjšin, se imena lahko pišejo s črkami njihovega jezika in na katerikoli način v latinici.

Ureditev odnosov med Jugoslavijo in Vatikanom

Zadnje soboto sta predstavnika vlade SFR Jugoslavije in Svete stolice podpisala v Beogradu protokol, s katerim so bila zaključena pogajanja, ki so jih imeli predstavniki obeh strani od junija 1964, hkrati pa so bili s tem ponovno vzpostavljeni normalni odnosi med jugoslovansko državo in Katoliško cerkvijo. V imenu jugoslovanske vlade je protokol podpisal član zveznega izvršnega sveta in predsednik zvezne komisije za verska vprašanja Milutin Morača, kot pooblaščenec Svete stolice pa monsignor Agostino Casaroli, podsekretar v kongregaciji za izredne cerkvene zadeve.

Predstavnika Vatikana msgr. Casaroli je ob podpisu protokola poudaril, da odpira ta dogodek novo stran v zgodovini odnosov med Sveto stolico in Jugoslavijo in torej v odnosih med jugoslovansko državo ter katoliško cerkvijo v Jugoslaviji. V imenu Svete stolice je izrazil najiskrenejše želje vsem državljanom brez razlike, šefu države in drugim osebnostim, »ki skrbijo za napredek te velike dežele v miru, pravici in svobodi«. Član zveznega izvršnega sveta Morača pa je v svojem govoru naglasil, da pomeni ureditev teh odnosov uresničenje načel, na katerih sloni notranja in zunanja politika Jugoslavije, katere vlado bo v nadaljevanju njene politike, sloneče na načelih ločitve cerkve od države, enakopravnosti vseh verskih skupnosti ter svobode vesti in veroizpovedi, kakor doslej navdihovala želja, da bi načela in gledišča, izražena v tem doku-

mentu, dobila potrdilo v smislu, ki ga je imela pred očmi v prizadevanju, da bi prišlo do tega sporazuma. Izrazil je najboljše želje za prizadevanje poglavarja katoliške cerkve za pomemben prispevek k miru in napredku ter za boljše prihodnost človeka kot največje vrednosti človeštva.

Jugoslavija se je v sporazumu obvezala, da bo v skladu z določili zakonov in ustave zagotovila svobodno opravljanje verskih zadev in obredov; da bo upoštevala pristojnosti Svete stolice pri opravljanju njene jurisdikcije nad katoliško cerkvijo v Jugoslaviji pri spiritualnih vprašanjih in vprašanjih, ki so cerkvenega in verskega vprašanja, kolikor ne nasprotujejo notranji ureditvi države; katoliškim škofom v Jugoslaviji pa bo tudi v bodoče zagotovljena možnost vzdrževanja stikov s Sveto stolico. Sveta stolica pa v sporazumu potrjuje načelno stališče, da se mora dejavnost katoliških duhovnikov pri opravljanju njihovih duhovniških dolžnosti odvijati v verskih in cerkvenih okvirih in da v skladu s tem ne morejo zlorabiti svoje verske in cerkvene funkcije v namene, ki bi dejansko imeli politični značaj.

Na podlagi sporazuma bosta Jugoslavija in Vatikan izmenjala na pol uradne predstavnike, ki jim bodo zagotovljeni privilegiji in imunost, kakor pripadajo diplomatskim predstavnikom, »v prepričanju, da bo to prispevalo k izboljšanju medsebojnih odnosov in koristnemu sodelovanju na mednarodnem področju«.

Zadružništvo - hrbtenica kmečke samopomoči

POŠIROKEM SVETU

Vsakoletni kongres kmetijskega zadružništva v naši državi je bil letos na Koroškem. Obstajal je iz dvodnevnega delovnega zasedanja predstavnikov kmetijskega zadružništva v Osojah ter iz občnega zbora v Celovcu, ki mu je v petek popoldne kot zaključek sledilo veliko zadružno zborovanje v celovškem Domu glasbe.

Kakor vsak tak kongres je tudi sedanjí ugotovil položaj kmetijskega zadružništva v naši državi in probleme, ki na njegovi razvojni poti čakajo rešitve v bližnji bodočnosti. Med njimi sta se kot osnovna problema pokazala na eni strani potreba po koncentraciji zadružnih prizadevanj in po racionalizaciji poslovanja, na drugi pa povečano delo v javnosti.

Temelj razprav je bilo poročilo, ki ga je o razvoju kmetijskega zadružništva podal predsednik avstrijske Raiffeisenove zveze deželni glavar dipl. inž. dr. Eduard Hartmann. Iz njega je bilo razvidno, da je podobno kot celotno gospodarstvo in z njim kmetijstvo stopilo tudi avstrijsko kmetijsko zadružništvo na pot racionalizacije. Ta racionalizacija obstaja tako v združevanju zadruž, kakor tudi v izboljševanju poslovanja. V minulem letu se je v državi število kmetijskih zadruž zmanjšalo, število članstva pa se je povečalo.

Avstrijsko kmetijsko zadružništvo dela v glavnem na treh področjih: denar, blago, mleko. Na področju mleka so zadruge navzlic nazadujočemu številu krav prevzele lani več mleka kot leto poprej. Lani so ga prevzele 1905 milijonov kg, kar je za 78 milijonov kg več kot leta 1964. Ker povpraševanje za mlekom na domačem trgu ni držalo koraka z naraščajočo proizvodnjo, so morale zadruge še bolj kot v letih poprej skrbeti za izvoz mlečnih izdelkov in za predelavo mleka v prah, zaradi česar je bilo treba ustrezne tovarne povečati in pričeti graditi nove. Promet z mlekom je po vrednosti lani predstavljal okroglo 4,9 milijarde šilingov in je

bil za 405 milijonov šilingov večji kot l. 1964.

V blagovnem zadružništvu se je lani razvoju razlikoval od razvoja prejšnjih let. Zaradi slabe letine je ponudba domačega blaga popustila, povečalo pa se je povpraševanje za kmetijskimi potrebščinami, zlasti za žitom in za krmili. Podrobnejši razvoj blagovnega zadružništva kaže, da so lani kmetijske zadruge prodale 73.276 ton semen v skupni vrednosti 251 milijonov šilingov in nad 1 milijon ton gnojil v skupni vrednosti 895 milijonov šilingov. Zadružni promet z žitom je lani rahlo narasel in je znašal okroglo 542.000 ton v vrednosti 1338 milijonov šilingov.

Skoraj neverjetno pa je lani kmetijsko zadružništvo dvignilo promet s kmetijskimi stroji. Prodalo jih je v vrednosti 916 milijonov šilingov ali za 470 milijonov šilingov več kot leta 1964. Ta močni porast kaže, da se avstrijsko kmetijstvo nahaja v drugi fazi svoje

motorizacije, ko mora kupovati večje traktorje in stroje, ker s prvotno kupljenimi lažjimi ne more več obvladati dela in nadomestiti ljudi, ki so šli v zadnjih desetih letih od kmetijskega dela v druge poklice.

Na področju denarja oz. kreditnega zadružništva sta se lani povečala tako obseg hranilnih vlog kot tudi obseg danih posojil. Obseg hranilnih vlog, vlog na čekovnih računih in vplačil v okviru pogodbenega gradbenega varčevanja je konec leta znašal 16,28 milijarde šilingov in je med letom narasel za 2,4 milijarde šilingov. Obseg posojil in kreditov se je med letom zvišal za 2275 milijonov šilingov na 13,5 milijarde šilingov konec leta. Bilančna vsota se je dvignila od 25,8 na 29,1 milijarde šilingov.

Od 1731 kreditnih zadruž je imelo konec leta 1965 že 1112 uvedenih dnevno poslovanje. Posebno ugodno se je lani razvijala kmetijska zadružna gradbena hranilnica, ki je sklenila skupno 15.000 novih pogodb za gradbeno varčevanje s skupnim pogodbenim zneskom 2 milijardi šilingov, na podlagi sklenjenih pogodb pa je dodelila posojila v vrednosti 253 milijonov šilingov. Skupno je avstrijsko kmetijsko zadružništvo lani zaposlovalo 24.000 delavcev in nameščencev, njegove posle pa je opravljalo okoli 35.000 odbornikov.

Pomembno vlogo v prid koroškega kmetijstva in prebivalstva ima v Celovcu zadružna tovarna mesnih izdelkov s svojimi hladilnicami, kjer lahko skladiščijo več sto ton mesa.

Mesec dni v letu delamo za oboroževanje

Ceprav veljajo vojaške tajnosti splošno za največje tajnosti, je na podlagi raznih podatkov in virov le mogoče vsaj približno sklepati tudi o posameznih dogodkih, ki se odvijajo pod plaščem te »največje tajnosti«. Tako nudi na primer izdatki, ki jih posamezne države vsako leto določijo v vojaške namene, dovolj prepričljiv dokaz, kako ogromna so sredstva, ki jih iz leta v leto požre oboroževalna tekma.

Londonski zavod za strateške študije, ki velja za eno najbolj priznanih ustanov te vrste, je na podlagi izdatkov za vojaške namene prišel do nekaterih prav zanimivih zaključkov, kolikor se nanašajo na Evropo. Upoštevajoč 26 evropskih držav, od katerih jih 11 pripada Atlantskemu paktu, 8 Varšavskemu paktu, medtem ko ostalih 7 ni vezanih na te vojaške zveze, je imenovani zavod ugotovil, da znaša skupno število vojakov pod orožjem v Evropi skoraj 7 milijonov mož, pri čemer pa niso vštete vojaške sile, ki jih imajo v Evropi izvenevropske države, predvsem Amerika itd. Za vzdrževanje te armade je Evropa samo lani plačala fantastično vsoto 50 milijard 175 milijonov 180 tisoč dolarjev (v našem denarju bi bilo to približno 1,254.379.500.000 šilingov)!

To z drugimi besedami pomeni, da je moral lani vsak prebivalec Evrope prispevati za vojaške »potrebe« povprečno 88 dolarjev ali okroglo 2200 šilingov, torej je moral vsak izmed nas približno mesec dni delati za oboroževanje.

Ob teh podatkih se ni treba čuditi, če sodi Evropa danes med najbolj oborožene predele sveta in je v celoti postala — za kar je včasih veljal samo Balkan — »sod smodnik«. Prebivalstvo Evrope predstavlja samo 20,3 odstotka svetovnega prebivalstva, toda glede izdatkov za vojaške namene dosega naša celina 38 odstotkov svetovnih vojaških stroškov. Na vsak kvadratni kilometer Evrope pride po en vojak in pol in povprečno vsak osemdeseti Evropejec je aktiven vojak.

Kaj to pomeni, nam pokaže primerjava z drugimi predeli sveta. Vojaške sile vseh azijskih držav štejejo 9 milijonov mož, toda na kvadratni kilometer pride le 0,2 vojaka ali en vojak na 177 prebivalcev. Še bolj očitna pa je razlika v primerjavi z Afriko ali Latinsko Ameriko, kjer pride po en vojak šele na vsake 63 kvadratnih kilometrov oziroma na 541 prebivalcev samo en vojak.

K vsemu temu pa je treba še dodati, da zavzema Evropa »vodilno« mesto tudi v jedrski oborožitvi, pri kateri ima zelo veliko vlogo zaloga ameriškega atomskega orožja na naši celini.

Vsekakor je Evropa glede na svojo oborožitev na najboljši poti, da nekega dne izreče sama nad seboj smrtno obsodbo — in jo tudi uresniči. Prav to pa še toliko bolj obvezuje evropske in hkrati tiste izvenevropske činitele, ki danes določajo osnovne strateške in politične tokove varnosti, da se resno zamislijo ob tem dejstvu.

Huda neurja po Sloveniji

Prejšnji teden je v številnih področjih Slovenije divjalo hudo neurje s točo. Posebno močno so bili prizadeti kraji na Dolenjskem, v Pomurju, v Slovenskih goricah in drugod. Iz vseh prizadetih krajev poročajo o veliki škodi, ki je nastala zlasti na kmetijskih kulturah; pa tudi prometne zveze so bile v več krajih prekinjene.

Neurje, ki je divjalo nad Novim mestom in okolico, je povzročilo veliko škodo. Vihar je bil tako močan, da je klesal drevje in metal opeko s streh, vmes pa se je vsula kot oreh debela toča, ki je v nekaj minutah opustošila polja in vinograde. V kmetijskem obratu Trška gora je neurje uničilo 80 odstotkov pridelka. Pšenica, ki je bila tik pred žetvijo in je obetala letos rekorden pridelek, je bila v tolikšni meri uničena, da se jo bo komaj spla-

čalo požeti. Sadno drevje je domala okleščeno, še bolj pa vinogradi; na trtah v vinogradih pri vasi Gumberk skoraj ni več najti lista.

Na območju ljutomerske občine je toča uničila skoraj vseh pridelek. Najhuje so prizadete vasi Lokavci, Grabe in Logarovci, brez pridelka pa bodo ostali letos tudi prebivalci velikih ravninskih vasi Šalinci, Ključarovi, Noršinci in Babinci. Po prvih ocenah je toča uničila v tej občini več kot polovico vseh kultur.

Debela toča je močno prizadela tudi obrate agrokombinata Lenart v Slovenskih goricah. V Porčiču in Šetarovi je uničila okoli 70 hektarov semenske pšenice in ječmena. Zelo je prizadela sadjarske nasade v Voličini, Partinju, Zgornji Ščavnici, Oseku in Cerkvenjaku. Na nekaterih področjih pa so bili pridelki povsem uničeni. V Porčiču je razen toče divjal tudi vihar in odkrival strehe stanovanjskih in gospodarskih poslopj.

Prav tako pa je neurje divjalo tudi v drugih predelih Jugoslavije. V Zagrebu je veter dosegel hitrost 120 kilometrov na uro, vmes pa je padala debela toča. Veter je po ulicah trgal žice električnih vodov, pa tudi tramvajski promet so morali povsem ustaviti. Podro se je več dreves, ki so padla na avtomobile. Z več streh je silen veter odnašal opeko in žlebove, toča pa je na stanovanjih zlasti v središču mesta razbila okna.

Neurja, ki je prejšnji teden zajelo bosensko-brodsko Posavino, ljudje že dolgo ne pomnijo. Po prvih ugotovitvah je neurje z močnim vetrom in izredno debelo točo povzročilo kmetijstvu v občini Bosanski Brod škodo nad milijardo starih dinarjev. Na površini kakih 3000 hektarov je neurje povsem uničilo pšenico in koruzo, prizadetih je tudi 70.000 sadnih dreves, ki letos ne bodo obrodila. Podobne vesti pa prihajajo tudi iz mnogih drugih krajev in pokrajin Jugoslavije, kjer gre škoda povsod v mnoge milijone dinarjev.

Popolna stavka v Trstu

Ob koncu minulega tedna je doživel Trst doslej najbolj popolno stavko delavstva ob solidarni podpori vsega prebivalstva. V mestu ni počivalo le delo v raznih delavnicah, marveč so bile zaprte tudi vse trgovine in gostinski lokali, prav tako pa je počival ves javni promet.

Delavski sindikati so stavko razglasili ob novici, da nameravajo združiti celotno ladjedelniško industrijo Italije v Genovo, kar bi pomenilo dejansko ukinitve tržaške ladjedelnice Sv. Marka, ki zaposluje okoli 4000 delavcev. Po stavki so imele tržaške delegacije razgovore z vlado v Rimu, ki je zagotovila, da bo skušala najti sporazumno rešitev.

DUNAJ. — S svojo večino je ÖVP v glavnem odboru parlamenta proti glasovom SPÖ in FPÖ sklenila podražitev železnih in avtobusnih tarif. Na podlagi tega sklepa, ki bo začel veljati 1. avgusta, se bo železnica podražila za okroglo 30 do 40 odstotkov, tarife poštini in železnih avtobusov pa skoraj za tretjino. Socialistični poslanci so spričo teh podražitev zahtevali posebna jamstva, da podražitev železnice ne bi sprožila novega vala splošnega podraževanja, toda ÖVP-jevska vlada take garancije ni mogla dati, marveč je izrazila le prepričanje, da podjelniki zvišanja železnih in avtobusnih tarif ne bodo prevladali na cene. Ob izkušnjah vseh zadnjih let pa taka tolažba res ni veliko vredna.

KOPER. — Graški župan inž. Gustav Scherbaum je na povabilo predsednika koprške občinske skupščine Dušana Barbiča bil na dvodnevem obisku v Kopru, kjer si je ogledal tovarno pristanišče in druge zanimivosti ter vodil razgovore s predstavniki občinske skupščine.

BONN. — Zahodnonemška revanšistična organizacija »Bratstvo Nemcev Zgornje Šlezije« je organizirala v Düsseldorfu zborovanje, ki se ga je udeležilo okoli 50.000 ljudi. Posebno poslanec je temu zborovanju poslal tudi kancler Erhard, ki je predelal Sovjetske zveze, Poljske in Češkoslovaške imenoval »zahodnonemška področja« in zagotovil, da bo zahodnonemška vlada še naprej na vsak način branila »pravico domovine« in »pravico samoodločbe«, kar v konkretnem primeru pomeni, da se bonnska vlada nikakor ne bo odpovedala ozemlju, ki ga je zgubila Nemčija po drugi svetovni vojni.

BEograd. — Jugoslavija je zaključila pogajanja s 16 partnerji v GATT in bo 14. julija postala enakovredna članica Splošnega sporazuma o carinah in trgovini. Po sprejemu Jugoslavije v GATT bodo vse včlanjene države obvezane, da v trgovini z Jugoslavijo brez diskriminacije uveljavljajo klavzulo največjih ugodnosti.

MOSKVA. — Letošnji dan sovjetske mladine so proslavili v znamenju gesla, da se naj mlada generacija maksimalno prizadeva za pomoč pri gospodarski izgradnji. 60.000 študentov bo letos delala na petrolejskih poljih, gradbiščih hidrocentral in na področju Tajkenla, ki ga je močno prizadel potres. Leta 1970 pa naj bi pri takih delih sodelovalo nad četr milijona študentov.

NEW YORK. — Predsednik odbora OZN za mirno ljubno izkoriščanje vesolja, avstrijski delegat dr. Karl Waldheim, je sporočil, da se bo 12. julija začel v Ženevi prvi sestanek za pripravljanje sporazuma o Mesecu in drugih planetih. Kakor smo v našem listu že poročali, sta predloga za tak sporazum izdelali Amerika in Sovjetska zveza. Upali je samo, da bodo imeli ženevski razgovori vsaj na tem področju več uspeha, kot ga imajo v dolgoletnih prizadevanjih za doseg sporazuma o razorožitvi.

DUNAJ. — Sklep ÖVP v vladi in parlamentu o izstavitvi polnega lista za Otto Habsburga je v široki avstrijski javnosti izrazil splošno zaskrbljenost in ogorčenje. Posebno delavstvo v velikih obratih je sprejelo že celo vrsto protestnih vlog, kjer grozijo z delavskimi neradi, če bi se Habsburžan res vrnil v Avstrijo ali pa zahteval vrnitev premoženja nekdanje habsburške dinastije.

LONDON. — Angleški listi so objavili vesti, da je ameriška vlada zaprosila Anglijo za dobavo večjih količin rakete in bombe za vojno v Vietnamu. Obrambni minister Denis Healey je v parlamentu izjavil, da je vlada to prošnjo zavrnila, ker meni, da iz političnih vzrokov ne more dobavljati orožja za vietnamsko vojno.

GRAZ. — Rektor medicinske akademije v Krakovu prof. dr. Jan Oszacki in dekan medicinske fakultete dr. Jan Kobiela sta obiskala graško univerzo, kjer je imel prof. Oszacki predavanje o ureditvi študija na Poljskem. Obisk obeh poljskih znanstvenikov predstavlja navezavo prvih stikov za tesnejšo znanstveno izmenjavo med univerzama v Grazu in Krakovu. Letos jeseni bodo graški znanstveniki vzliči obisk poljskim kolegom.

NEW YORK. — Pripravljalni odbor za organizacijo mednarodne konference o človekovih pravicah je priporočil, naj bi bila ta konferenca konec aprila ali v začetku maja 1968 v Ženevi. Konferenca bi lahko bila tudi v kakšni drugi državi, če se bo katere izmed članic OZN do maja prihodnjega leta ponudila za gostiteljico konference.

JOHANNESBURG. — V južnoafriških mestih Port Elizabeth in Capetown so obsodili kakih 40 Afričanov na tri do šest let zapora. Obtožili so jih priпадnosti prepovedanemu »vseafriškemu kongresu« ter jih obsodili na podlagi tako imenovanega »zakona o zatiranju komunizma«.

BUKARESTA. — Prejšnji teden se je zaključil uradni obisk predsednika kitajske vlade Ču En Laja v Romuniji, kjer je bil sprejet z najvišjimi častmi. Kljub temu pa je bilo ob koncu obiska objavljeno eno najkrajših sporočil, v katerem je rečeno, da sta obe strani »ugotovili pozitivni razvoj prijateljstva in sodelovanja med obema državama in partijama ter pokazali pripravljenost še nadalje razvijati bilateralne odnose«. Iz Romunije je kitajska delegacija pod vodstvom Ču En Laja odpotovala v Albanijo.

DUNAJ. — Zvezni kancler dr. Josef Klaus in zunanji minister dr. Lujo Tončič-Sorinj bosta jeseni uradno obiskala Romunijo. Vrnila bosta obisk predsedniku romunske vlade Maurerju.

PARIZ. — Na nedavnem 19. kongresu mednarodnega združenja železnice, ki je bil v Parizu, so soglasno ugotovili, da ima ta panoga prometa vse večji pomen v nacionalnem in svetovnem gospodarstvu.

VARSAVA. — Te dni je bila na obisku v Varšavi veččlanska delegacija jugoslovanskih parlamentarcev, ki jo je vodil predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj. Jugoslovanske parlamentarce je sprejel tudi predsednik državnega sveta Poljske Edward Ochab.

LONDON. — Britanski minister za razorožitev lord Chalfont bo 14. julija odpotoval na Poljsko, kamor ga je povabil poljski zunanji minister Rapacki. Njegov obisk bo trajal 3 do 4 dni in se bo sestel s predstavnikmi poljske vlade.

RIM. — Zadnji nedeljo je bila v Rimu proslava dneva Italijanskih borcev in partizanov, ki so se po kapitulaciji Italije leta 1943 v tujih državah pridruživši narodnoosvobodilnim bojem in aktivno sodelovali v boju proti nacizmu.

Izbira poklica podlaga za vse življenje

Bliža se konec šolskega leta in mnogo otrok bo stalo pred težko in usodno odločitvijo: pred izbiro poklica. Od pravilne izbire poklica je namreč odvisna vsa otrokova bodočnost; od nje je odvisno, ali bo otrok zadovoljen v poklicu, ali bo kot odrasel človek koristen član človeške družbe. Zato pri izbiri poklica pade velika odgovornost tudi na starše, ki so prvi poklicani, da svojemu otroku pomagajo in mu svetujejo.

Včasih se zgodi, da človek v naglici vsakdanjih skrbi in opravkov kaj pozabi. Kako obljubo, kak rojstni dan, karkoli. Lahko gre tudi za večje stvari. Dogaja se, da se zaradi svoje pozabljivosti še leta in leta tolče po glavi. Toda večina stvari, ki jih pozabimo, se da vendarle še kako popraviti in nadoknaditi. Huje pa je s tistimi, ki so nepopravljive.

Tako je lahko nepopravljivo ali vsaj težko popravljivo, če si naš otrok zaradi naše nepazljivosti izbere poklic, ki je zanj zgrešen, neustrezen. Zato ne pozabimo in si postavimo nekaj vprašanj že danes — kajti jutri bo prepozno:

— Ali smo se dovolj pogosto pogovarjali z našim otrokom o njegovi izbiri poklica — ali pa smo ga pri izbiri prepustili samemu sebi?

— Ali smo upoštevali in skušali razumeti njegove želje — ali pa smo mu skušali vsiliti tisto, kar smo sami imeli za pravilno?

— Ali smo skušali nepristransko oceniti njegove sposobnosti in ali smo se zanimali za zahtevnost poklicev, ki ga zanimajo?

— Ali smo mu pojasnili, da za srečo in uspeh v življenju ni bistven zveneti naziv poklica, ampak to, kako ga opravlja? Da je več vredno biti dober čevljar kot pa samo povprečen ali celo slab zdravnik? Da je zato za vsakogar izredno važno, da najde področje, kjer se lahko s svojimi sposobnostmi izkaže in uveljavi — in da lahko spriče raznolikosti ljudi in poklicev vsako od nas najde tako področje?

— Ali smo se zanimali, katere poklice si naš otrok lahko izbere in kakšne so družbene potrebe po teh poklicih?

— Ali smo se zanimali za otrokove možnosti vključitve v razne strokovne šole, učenje poklica ali priučitve?

— Ali smo se o otrokovi izbiri poklica pogovarili z njegovimi učitelji na šoli?

— Ali smo se seznanili in pogovarili tudi z ljudmi, ki opravljajo poklice, kakršni našega otroka zanimajo?

— Ali smo našo deklico seznanili z vsemi možnostmi vključitve, ki so ji na voljo — ne pa samo z »ženskimi« poklici? Ali smo jo opozorili na tisoče deklet, ki so že doživele od svojem vstopu v življenje razočaranje, ker so se preveč ravnale le po »ženski modri«, ne pa tudi po dejanskih možnostih vključitve?

— Ali smo se, če smo opazili pri otroku kako duševno ali telesno posebnost, ki bi ga lahko ovirala pri opravljanju poklica, pravočasno obrnili na ustanovo, ki bo našemu otroku strokovno in uspešno pomagala?

Ali smo se torej ravnali po teh »desetih zapovedih«? Če da, smo lahko zadovoljni — če ne, pa pobitimo! Vsa leta otrokovega šolanja smo se toliko trudili in skrbeli za razvoj našega otroka. In toliko tega truda in toliko teh skrbi bi bilo zaman, če mu ne bi pomagali še zdaj, v odločilnem trenutku njegovega življenja, ko izbira poklic.

Pomagati otroku pri izbiri poklica je vredno več, kot pa mu zapustiti večjo vsoto denarja. Denar lahko zapraviš ali pa ti ga ukradejo — poklica, ki ga opravljaš uspešno in z zadovoljstvom, pa ti nihče ne more vzeti.

Za pomoč, ki smo mu jo nudili pri izbiri poklica, nam bo otrok lahko vse življenje hvaležen — ali pa nam bo vse življenje očitel, da smo ga zane-marili pri tej tako važni življenjski odločitvi!

Začela se je nova sezona

poletnih kulturnih prireditev v Brežah

Po temeljitih pripravah, ki so zahtevala več mesecev požrtvovalnega dela, se je minulo soboto zvečer začela na Petrovi gori v Brežah 17. sezona tradicionalnih poletnih kulturnih prireditev. Začela se je kot nov višek v dolgoletni dejavnosti prizadevnega ansambla igralcev amaterjev, ki so pod vodstvom svojega režiserja arhitekta Hannesa Sandlerja že daleč prerasli običajne meje amaterizma in se danes — vsaj kolikor velja za skupino glavnih akterjev — predstavljajo na ravni, ki je zelo blizu visoki gledališki umetnosti. O tem priča sobotna premiera Hochwälderjeve drame »Sveti eksperimenti«, o tem pa nas bo spričo lanskega uspeha prav gotovo prepičala tudi jutrišnja premiera iz lanskega repertoarja prevzete ljudske igre »Gospod Puntila in njegov hlapec Matti« Bertolda Brechta.

Najboljše spričevalo za današnjo raven igralskega ansambla v Brežah je nedvomno dejstvo, da so se odločili za uprizoritev komada, kot je »Sveti eksperimenti« Fritz Hochwälderja. V tej globoki socialno-politični drami, kjer se v prepletanju ideologij spreminja pravica v krivico in dobro postaja slabo (»največji greh je imeti prav«), povsem manjka tistih cenjenih efektov, s katerimi sicer ravno amaterski odri lahko prikrijejo marsikatero svojo slabost. Tukaj možnosti takega prikrivanja ni, marveč je vsak posamezni igralec od začetka pa do konca postavljen pred »rentgenski zaslon«, ki brez vsakega prizanašanja odkrije tudi njegovo najmanjšo pomanjkljivost.

Kljub temu je treba priznati, da je eksperiment v Brežah povsem uspel. Vzpon in propad jezuitske države v Paragvaju, ki jo posvetne in cerkvene oblasti obsodijo na pogin, ker ogroža privilegije gospodarjev nad izkoriščanimi in zatiranimi, se na odru poletnih iger na Petrovi gori v Brežah odvija v dovršeni življenjskosti. Morda je pri nekaterih postranskih vlogah še opaziti sledove amaterizma, toda glavni igralci naravnost presenečajo: tako s svojimi liki, ki so izdelani do najmanjše podrobnosti, kakor tudi s svojo govorico, kjer je vsaka posamezna beseda do zadnjega od-

MED NOVIMI KNJIGAMI:

„Razprave in gradivo“

INŠTITUTA ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA V LJUBLJANI

V današnjem svetu atomske bombe ter včasih bolj in drugič spet manj vroče »hladne vojne« je prečestokrat vlada mnenje, da vprašanja narodnosti in predvsem manjšin niso več dovolj aktualna, da bi se z njimi bavili tudi na višjih ali celo na mednarodnih forumih. Toda praksa vedno spet pokaže, da postanejo ta vprašanja zelo aktualna, ko je govora o integraciji, koeksistenci in drugih pojmi s področja sodobnega urejanja medčloveških odnosov. To je zelo prepričljivo pokazal tudi lanskeletni seminar OZN o pravicah človeka v večnarodnih skupnostih, ki je ob sodelovanju predstavnikov iz vseh delov sveta zasedal v Ljubljani.

Ravno temu seminarju je v veliki meri posvečena najnovejša dvojna številka »Razprav in gradiva« Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani, ki na 412 straneh posreduje mednarodni javnosti zanimive dokumente o nacionalnih in manjšinskih proble-

miure, Josefa Schuhmeyerja kot pratra-vojščaka Orosa in H. Neunteufela kot krivoverskega holandskega trgovca Cornelisa; mimo dugih igralcev pa gre priznanje tudi vsem tistim, ki so oskrbeli scenerijo, maske, kostume in celotno tehnično plat uprizoritve.

S tem komadom, ki vsebinsko sicer sega v 17. stoletje, nas je ansambel v Brežah konfrontiral s problemom, ki je — čeprav v nekoliko drugačnih okoliščinah — aktualen posebno danes, ko se narodi širom po svetu otrešajo okovov kolonializma in kapitalizma ter se borijo za novi svet svobode in neodvisnosti, za svet pravičnosti in človečnosti, za svet resničnega miru.

TEDENSKI SPORED POLETNIH KULTURNIH PRIREDITEV

● Ljubljana:

1. 7. — BALET NARODNOG POZORIŠTA BEOGRAD
2. 7. — ANSAMBEL SLOBODNOG PLESA ZAGREB
3. 7. — CELOVEČERNI BALETNI FILM
4. 7. — CELOVEČERNI BALETNI FILM
5. 7. — BALET HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA ZAGREB
6. 7. — BALET HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA ZAGREB
7. 7. — HET NATIONALE BALLET AMSTERDAM
8. 7. — HET NATIONALE BALLET AMSTERDAM
9. 7. — ZAVOD ZA GLASBENO IN BALETNO IZOBRAŽEVANJE LJUBLJANA
10. 7. — CELOVEČERNI BALETNI FILM

Začetek vseh predstav ob 20,30 v Križankah v Ljubljani

● Breže:

2. 7. — Brecht: GOSPOD PUNTILA IN NJEGOV HLAPEC MATTI
6. 7. — Hochwälder: SVETI EKSPERIMENT
7. 7. — Hochwälder: SVETI EKSPERIMENT
8. 7. — Hochwälder: SVETI EKSPERIMENT
9. 7. — Brecht: GOSPOD PUNTILA IN NJEGOV HLAPEC MATTI

Začetek vseh predstav ob 20. uri na Petrovi gori v Brežah

Kulturne drobtine

● Kot uvod v letošnji Dolenjski kulturni festival v Kostanjevici na Krki, ki obhaja letos že desettisoč svojega obstoja, bo danes v prenovljenem Lamutovem razstavišču otvoritev razstave del znanih slovenskih umetnikov bratov Janeza in Julija Subica ter koncert pianistke Dubravke Tomič-Srebotnjakove, ki je za to priložnost izbrala dela Bacha, Scarlattija, Beethovna in Chopina. Jutri pa bodo igralci prosvetnega društva »Lojze Košak« v okviru prireditev v počastitev praznika občine Krško v kostanjevškem kulturnem domu že petindvajseti uprizorili Žiljkovo ljudsko igrano »Miklova Zola«.

● V zahodnem Berlinu je bil prejšnji tedn odprt 16. mednarodni filmski festival, ki bo ob udeležbi 34 del trajal 20 dni.

● V Sarajevu je bila ustanovljena akademija znanosti in umetnosti Bosne in Hercegovine. Nova akademija, ki je četrta ustanova take vrste v Jugoslaviji, bo imela šest znanstvenih oddelkov, in sicer za družbene vede, za matematiko, za fiziko in tehniške vede, za prirodoslovne vede, za medicinske vede, za literaturo in jezik ter za likovno in glasbeno umetnost.

● Pod pokroviteljstvom madžarske akademije znanosti poteka v Budimpešti mednarodni seminar družbeno političnih delavcev, ki ga je organizirala OZN. Sodelujejo ugledni znanstveniki in družbeno politični delavci iz 25 dežel ter zastopniki enajstih mednarodnih organizacij. Razpravljajo o problemih lokalne uprave kot sredstvu za napredek človekovih pravic.

● Zveza združenj borcev NOV Slovenije, Muzej ljudske revolucije in Inštitut za zgodovino delavskega gibanja so uredili v ljubljanskem Muzeju ljudske revolucije razstavo o italijanskem odporiškem gibanju, ki sta jo pripravila dr. Laura Conti in dr. Adolfo Scapellati iz Milana.

● Koroška deželna galerija v Celovcu je te dni obhajala prvo obletnico, odkar je našla nove prostore v renovirani Burg. V tem letu je bilo v galeriji prirejenih šest posebnih razstav in prav toliko predavanj, obiskovalcev pa so našli 6014, med njimi 1635 tolarjev.

● Doslej največja folklorna prireditev v Jugoslaviji bo letošnja revija izvirne jugoslovanske folklores, ki se bo v zadnjem tednu julija odvijala v Zagrebu. Sodelovalo bo več kot 2500 članov folklornih skupin iz vseh predelov države, ki bodo domačinom in tujim obiskovalcem pokazale izvirne ljudske plesne jugoslovanskih narodov.

IV. baletni bienale v Ljubljani

V sredo se je v ljubljanskih križankah začel letošnji IV. baletni bienale, ki je tudi letos osrednji del poletnih kulturnih prireditev v Ljubljani. Ta mednarodni festival baletne umetnosti bo skupno obsegal 17 baletnih večerov, pri katerih bo sodelovalo 12 pomembnih ansamblorov in eksperimentalnih skupin. Poleg tega pa bo tokrat v spored prireditev vključen še reprezentančen izbor baletnih filmov iz Sovjetske zveze in Amerike.

Za otvoritev bienala se je predstavil balet Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane, včeraj in danes pa je na sporedu nastop baleta Narodnega gledališča iz Beograda. V ostalih dneh bienala, ki bo trajal do 20. julija, bodo sodelovali še priznani baletni ansamblorji iz Zagreba, Amsterdama, Prage, Novega Sada, Budimpešte, Reke in Moskve.

Sto let slovenskega romana

Prvi slovenski roman — Jurčičev »Deseti brat« — je star sto let. Tej pomembni obletnici v zgodovini slovenske književnosti je bila posvečena velika prireditev minulo nedeljo v Jurčičevi rojstni vasi Muljavi pri Stični.

Dopoldne je bila pred Jurčičevo domačijo slovesnost, kjer je o pisatelju prvega slovenskega romana govoril predsednik slovenskega slaviističnega društva prof. dr. Branko Kreft. V eni izmed sob Jurčičeve hiše je bila urejena razstava pisateljevih del, medtem ko so si obiskovalci okoli hiše lahko ogledali novi Jurčičev muzej na prostem s starim čebelnjakom, kaščo in terilno jamo, vse urejeno tako, kot je bilo za časa Jurčičevega življenja. V šoli na Muljavi je študijska knjižnica iz Maribora priredila razstavo pod naslovom »Sto let slovenskega romana«, zvečer pa je bila ob Jurčičevem domu na prostem predstava »Desetega brata«, ki ga je igralec ljubljanskega Mesnega gledališča Slavko Eržen posebej v ta namen dramatisiral in naštudiral z domačini z Muljave v domačem narečju.

Jurčičeva rojstna vas Muljava bo po ureditvi sedanjega Jurčičevega muzeja na prostem gotovo še bolj privlačevala obiskovalce od blizu in daleč, da si bodo ogledali prizorišča, kjer se je v resnici odvijala zgodba Desetega brata, ki jo je Josip Jurčič ovekovečil v prvem slovenskem romanu.

Kljub boju proti nepismenosti

ŠE VEDNO SKORAJ POLOVICA ODRASLEGA PREBIVALSTVA NE ZNA PISATI IN BRATI

Iz leta v leto večje uspehe zaznamuje ves svet obsegajoči boj proti nepismenosti, kljub temu pa tudi danes skoraj polovica odraslega prebivalstva ne zna pisati in brati. Po najnovejšem letopisu UNESCO v večini dežel po svetu nad polovico mladih ljudi (starih od pet do devetnajst let) še ni deležna šolskega pouka. Leta 1957 so tako stanje ugotovili v 59, leta 1960 pa v 57 odstotkih dežel, ki jih zajema statistični pregled UNESCO.

Leta 1950 je živelo na svetu okoli 2,4 milijarde ljudi, med njimi jih je bilo poldrugo milijardo starih nad petnajst let. Po statističnih podatkih je bilo v tej starostni skupini 690 do 720 milijonov ljudi, ki niso znali pisati in brati, kar pomeni, da je bilo nepismenega 43 do 45 odstotkov svetovnega prebivalstva. V deželah Severne in Zahodne Evrope je znašal delež nepismenih le 1 do 2 odstotka, v Severni Ameriki 3 do 4, v južnoevropskih deželah pa 20 odstotkov.

Razmeroma največ nepismenih je bilo v severni Afriki (85 do 90 odstotkov), v centralni Afriki in na indijskem podkontinentu pa je znalo pisati in brati le 15 do 20 odstotkov odraslega prebivalstva.

Kljub tem dejstvom pa je treba priznati, da je boj UNESCO proti nepismenosti vreden vsega upoštevanja. Skoraj vse dežele dajejo iz leta v leto več sredstev za šolsko vzgojo in splošno prosveto. Uspeh teh prizadevanj se kaže predvsem v dejstvu, da se kljub velikemu prirastku svetovnega prebivalstva v desetletju 1950 do 1960 število nepismenih ni povečalo. V letu 1960 je bilo deležnih rednega pouka 433 milijonov učencev šolske starosti in 17 milijonov predšolskih otrok, na posebnih tečajih pa se jih je vzgajalo nadaljnjih dvanajst milijonov.

Vendar pa bi bil uspeh teh prizadevanj lahko še mnogo večji, če bi vsaj del stroškov za oboroževanje porabili za šolanje in izobrazbo.

Obvestilo staršem

ZARADI ODHODA OTROK NA LETOVANJE V SAVUDRIJI

Skupina otrok za letovanje v Savudriji odpotuje s Koroške v ponedeljek, 11. julija 1966, in sicer z avtobusom. Otroci vstopajo v avtobus v Dobri vasi in v Celovcu.

Zbirališče otrok je določeno takole:

Dobri vasi (za Podjuno): avtopodjetje Štefan Sienčnik ob 8,30 — odhod avtobusa ob 9,00 dopoldne.

Celovec: naša pisarna Gasometergasse 10/I ob 9,30 — odhod avtobusa ob 10,00 dopoldne.

Starše iz Zilje, Roža in Gur prosimo, da otroke pripeljejo v Celovec, Gasometergasse 10.

Na zbirališču v Celovcu čakajo skupino spremljevalci. Starše prosimo, da svoje otroke osebno izročijo spremljevalcem in DA JIH OB POVRATKU 31. JULIJA OD SPREMLJEVALCEV SPET PREVZAMEJO. Točen čas povratka bomo pravočasno sporočili.

Starši otrok, ki so bili sprejeti v skupino, bodo te dni pismeno obveščeni.

Med določili za udeležbo na letovanju je bilo tudi rečeno, da je treba za vsakega otroka predložiti zdravniško potrdilo, da je otrok pripravljen za letovanje na morju, ki pa ne sme biti izstavljeno prej kakor 10 dni pred odhodom skupine na letovanje.

Ker velja za dokončno prijavitelnega šole otrok, ki ga je za letovanje zdravnik pismeno priporočil, prosimo, da starši zdravniška potrdila predložijo najkasneje do 7. julija.

Prispevek k boljšemu sporazumevanju med narodi

„VEČER PESMI“ V HOTELU „EXCELSIOR“ V LOGI VASI

Hotel „Excelsior“ v Logi vasi je priljubljena tujkoprometna točka. Letoviščarji se leto za leto spet vračajo v to gostišče. Nobena novost ni, da so za tuje goste naši pokrajinski lepi kraji posebno zanimivi tudi zaradi jezikovno mešanega prebivalstva, dežela, v kateri živi drug poleg drugega slovensko in nemško govoreče prebivalstvo. Kakor je iz več krajev znano, se tuji letoviščarji tudi prav prijazno in vljudno obnašajo do slovensko govorečega prebivalstva. Takšno hvalevredno nastojenje in lepe odnose do druge narodnosti v deželi ceni in upošteva tudi hotelir „Excelsiorja“ dr. Hecht ter že več let zaporedoma posreduje gostom utrinke iz domače slovenske pevke in muzikalne zakladnice. Po trikrat na leto pojejo in igrajo v tem hotelu domači zbori, solisti in instrumentalni ansambli.

Tudi letos, minulo soboto zvečer,

je bila v hotelu „Excelsior“ uspeša in posrečena glasbena prireditev. Sodelovali so moški zbor SPD „Svoboda“ v Logi vasi, mešani zbor SPD „Edinost“ v Škofljicih ter solisti in instrumentalni kvartet. Koncertu — „Večer pesmi“ so ga imenovali — je prisostvovalo številno gostov, po večini tuji letoviščarji, med temi največ Nemcev. Pevci in pevke so zapeli vrsto lepih domačih pesmi, vložili pa so tudi nekaj nemških pesmi. Odlične znane soliste Ferda Jägerja, Rezijo Pörsch in Teverjeja Kalka je brezhibno spremljal instrumentalni kvartet. Povezavo med posameznimi točkami je s temperamentnimi besedami tolmačil Kori Pörsch.

Dobre kvalitete podanih glasbenih točk ni potrebno posebej naglašati in poudarjati, ker vse sodelujoče z dirigentom vred poznamo, zadostuje naj, da je pohvalno kritiko izreklo tudi brez dvoma zahtevno občinstvo z navdušenim pritrjevanjem in aplavzom.

Lahko zapišemo v naše društvene kronike, da je bil tudi ta „Večer pesmi“, ki je bil prirejen pod častnim pokroviteljstvom ministra inž. dr. Weissa, lep in dragocen prispevek k boljšemu spoznavanju in razumevanju med narodi.

Čestitamo!

Pred nedavnim je spet cela vrsta koroških učiteljev opravila strokovne izpite. Med njimi jih je tudi več s področja dvojezičnega šolstva, in sicer so bili le-ti naslednji:

● izpite za ljudsko šolo — Birgit Kuich (Škofje), Alfred Meschnig (Podkloster) in Ljudmila Mohar (Bilčovs);

● izpite za glavno šolo — Leopold Cwelf (Pliberk), Annemarie Fritz (Grebini), Hermann Germ, z odliko (Djekše), Paula Kugi (Podkloster), Mirko Srienec, z odliko (Kranje) in Hans Zimmer (Sinča vas);

● izredne izpite — Karl Herko (Čajna), Margarethe Kogler (Borovlje), Gerhard Pauker (Borovlje) in Werner Unterrainer (Grebini);

● izpite za dekleško ročno delo in gospodinjstvo na glavnih šolah — Waltraud Kulterer (Marija na Zilji);

● izpite za dekleško ročno delo na glavnih šolah — Anna Senfter (Marija na Zilji);

● posebne izpite za gospodinjstvo in otroško nego — Hildegard Hafner (Lipa ob Vrbi) in Antonia Huber (Velikovec).

Vsem čestitamo in jim želimo mnogo uspeha v njihovem odgovornem poklicu.

O B J A V A

DRŽAVNE GIMNAZIJE ZA SLOVENCE

Sprejemni izpiti za prvi razred so 9. julija 1966 ob 8. uri zjutraj. Učence prijavite ali ustno v šolski pisarni ali pismeno na naslov „Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22“ do 1. julija 1966.

Za prijavo so potrebni naslednji dokumenti: rojstni list, dokaz avstrijskega državljanstva in na dan izpita zadnje spričevalo, ki ga bodo učenci dobili na dosednji šoli 8. julija 1966. Popis učenca pošlje šola direktno na gimnazijo. Pri izpitu bodo učenci vprašani v slovenščini, nemščini in računstvu in sicer iz snovi, katere je predpisana za četrti šolsko stopnjo.

Glede sprejema v višji razred pa je potreben razgovor z ravnateljem.

Ravnateljstvo

O B J A V A

DIJAŠKEGA DOMA ŠSD V CELOVCU

Vse starše, katerih otroci so že doslej stanovali v Dijaškem domu Slovenskega šolskega društva v Celovcu, kakor tudi nove interesente, ki želijo biti sprejeti v dom, opozarjamo, naj prijavijo gojenke za prihodnje šolsko leto najkasneje do 10. julija 1966 upravi Dijaškega doma Slovenskega šolskega društva v Celovcu, Tarviserstrasse 16.

Ker je razpoložljiv prostor v domu omejen, opozarjamo vse interesente, da bomo mogli upoštevati samo pravočasne prijave.

Uprava
Dijaškega doma ŠSD
v Celovcu

O B J A V A

VISOKOŠOLSKEGA DOMA „KOROTAN“ NA DUNAJU

Slovenski visokošolski dom „Korotan“ na Dunaju sprejema do konca julija prijave za sobe, ki bodo na razpolago od 1. oktobra 1966 naprej.

Vprašanja za pojasnila in prijave na začasni naslov: Visokošolski dom „Korotan“, Bennogasse 21, 1080 Wien, VIII.

Vodstvo doma

Geschehen in

Südkärnten

Vom 2. bis 4. Juni wollte in Kärnten eine Exkursion von Professoren und Studenten der Höheren Landwirtschaftsschule Maribor in Slowenien. Der Slowenische Bauernbund bereitete ein reichhaltiges Besichtigungsprogramm vor. Die Teilnehmer besichtigten die Umstellungsgemeinschaft Kienberg im Bezirk Wolfsberg, Betriebe der Kärntner Landwirtschaftskammer und des Raiffeisenverbandes, sowie drei neuzeitlich eingerichtete slowenische bäuerliche Betriebe in Kärnten.

Der Verband slowenischer Frauen veranstaltete am 5. Juni in Bilsch-Ludmannsdorf ein Treffen slowenischer Frauen Kärntens, am welchem auch die Abgeordnete zum Kärntner Landtag Frau Dorothea Thullmann teilnahmen.

Im Verlaufe des Monats Juni veranstalteten die Photoamateure der befreundeten Gemeinden Zeleznica Kapla-Bela/Eisenkappel-Vellach und Kranj (Slowenien) eine gemeinsame Photoausstellung. Die Ausstellung fand zuerst in Eisenkappel statt und wurde später nach Kranj übertragen.

Die diesjährige Matura am Bundesgymnasium für Slowenen in Klagenfurt — die vierte seit Bestehen dieser Schule — fand in der Zeit vom 13. bis 17. Mai und vom 13. bis 15. Juni statt. Von 24 Schülern wurden 23 zur Matura zugelassen, von diesen haben 5 die Matura mit vorzüglichem Erfolg bestanden, 2 wurden aber in einem Gegenstand auf den Herbsttermin verwiesen.

Die Zeitung „Slovenski vestnik“, das Organ des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten, feierte mit seiner Nummer vom 17. Juni sein zwanzigjähriges Erscheinungsjubiläum. Die Festnummer, die sich fast zur Gänze mit aktuellen Fragen der Kärntner Slowenen befasst, bringt auf ihrer ersten Seite auch Artikel des Kärntner Landeshauptmannes Hans Sima und des Präsidenten des Vollrates der Sozialistischen Republik Slowenien Janko Smole.

Am 18. Juni wollte eine Exkursion aus der Savinja dolina/Slowenien in Kärnten, die sich mit der Erörterung der Entwicklung und der Probleme des Fremdenverkehrs im Zusammenhang mit der Landwirtschaft befasste. Die Exkursion wurde von den Bürgermeistern der Gemeinden Zeleznica Kapla-Bela/Eisenkappel-Vellach und St. Jakob v Rožu/St. Jakob im Rosental empfangen.

Anlässlich seiner letzten Sitzung befasste sich der Gemeinderat der Gemeinde Selet/Zell mit der neuen Gemeindegeschäftsordnung. Dabei wurde diese auf Antrag dahingehend erweitert, dass bei den Gemeindefestungen grundsätzlich auch die slowenische Sprache als Verhandlungssprache zugelassen ist. Die Geschäftsordnung mit dieser Erweiterung wurde einstimmig beschlossen.

Im Rahmen des Kulturaustausches zwischen dem Slowenischen Kulturverein „Svoboda“ in Bilčovs/Ludmannsdorf und dem Kulturverein „Svoboda“ in Trilj fand am 19. Juni in Bilčovs/Ludmannsdorf eine Theateraufführung seitens der Gäste aus Trilj statt, bei welcher das berühmte Stück „Tief sind die Wurzeln“ aufgeführt wurde. Das Theaterstück hat das Negerproblem in Amerika zum Inhalt.

Am 25. Juni gaben die Chöre der Slowenischen Kulturvereine „Svoboda“ in Loga vas/Augsdorf und „Edinost“ in Škofje/Schiffing am See im Hotel Excelsior am Wörther See ein Konzert slowenischer Lieder für die dort und in der Umgebung weilenden Sommergäste.

Dob pri Pliberku

V sredo preteklega tedna smo se na pokopališču v Nonči vasi poslovili od naše domačinke Barbare Trehtar, p. d. Bavhnarjeve v Dobu. V 66. letu starosti je preminila po daljši mučni bolezni, ki jo je prenašala vdano in potrpežljivo.

Pokojna Barbara zasluži, da ji v spomin napišemo nekaj vrstic, saj je bila vse dni življenja poleg svojih skrbi in marljivosti v domači družini ter poleg vse skromnosti nadvse požrtvovalna sodelavka v slovenskem prosvetnem društvu. Bila je, takrat

Rudniška godba iz Mežice v Podjuni

Minulo nedeljo se je pod vodstvom kapelnika Edija Mavhlerja mudila v Podjuni znana kvalitetna rudniška godba iz Mežice. Med poljo — namenjeni so bili na Breznikov camping ob Zablatniškem jezeru — so se ustavili tudi v Pliberku. V zadovoljstvo številnih ljudi, ki so se nahajali na trgu, so priredili kratek koncert na prostem. Poslušalci so bili navdušeni in so živahno ploskali.

Popoldne pa so igrali številnim tujim letoviščarjem in domačinom na campingu ob Zablatniškem jezeru. Po vsakem odigranem komadu so poželi veliko odobravanja in priznanja za lepi umetniški užitek, ki so ga posredovali hvaležnemu občinstvu. Hkrati pa so mežiški godbeniki odnesli tudi najlepše vtise od modernega campinga v idilni pokrajini Zablatniškega jezera, iz kraja, ki je zares kakor ustvarjen za prijetno in osvežujoče letovanje.

mlada deklica, med tistimi, ki so pred dobrimi petdesetimi leti ustanovili izobraževalno društvo v Pliberku. Z veliko vneto je desetletja ostala zvesta društvu, pomagala je pri neštetihih društvenih prireditvah v globokem prepričanju, da je izobrazba naših ljudi najboljši branik proti potujčevanju slovenskega ljudstva na Koroškem. Kot primer njene velike požrtvovalnosti za društvo naj bo naveden majhen drobec, ki pa dejansko ni majhen. V zimskih mesecih je mnogo nedelj rano zjutraj, že pred prvo mašo, zakurila peč v društveni sobi, kjer so se vsako nedeljo zbirali društveni člani. Prav tako je bila Barbara vsak čas tudi pripravljena pomagati pri raznovrstnih prireditvah in drugih narodnih akcijah. Za njene lepe zasluge na področju prosvete ji je Slovenska prosvetna zveza podelila tudi zaslužno odlikovanje »Drabosnjakovo priznanje«.

Pogrebni svečanosti se je udeležila velika množica žalnih gostov iz vasi ter bližnje in daljne okolice ter tako izkazala blagi pokojnici ljubezen in spoštovanje. Barbara naj počiva v miru, njen zgledni značaj pa nam bo ostal v trajnem čistem spominu.

K O L E D A R

Petek, 1. julij: Teobald
Sobota, 2. julij: Ob. D. M.
Nedelja, 3. julij: Heliodor
Ponedeljek, 4. julij: Urh
Torek, 5. julij: Ciril in Metod
Sreda, 6. julij: Izalja
Četrtek, 7. julij: Vilibald

Velika pridobitev šentjakobske občine

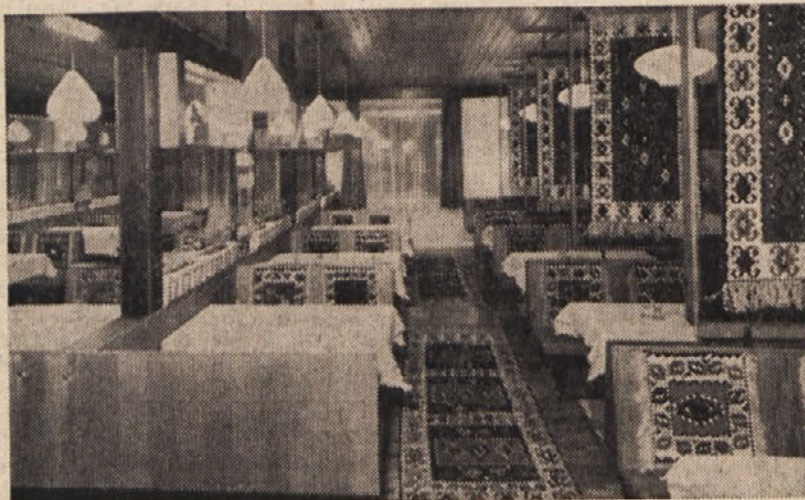
Redko katera občina se je v zadnjih letih tako uspešno vključila v turizem, kakor se je vključila občina St. Jakob v Rožu. Še pred leti so bili tod okoli turisti tako redki, da nočitev v tej občini deželna turistična statistika sploh ni omenjala. V naslednjih letih se je vendar položaj kmalu spremenil. V koroškem statističnem priročniku za leto 1961 je število turističnih nočitev v tej občini zabeleženo že s 15.689, tri leta pozneje pa taisto poročilo navaja že 36.606 nočitev, medtem ko so jih lani našteji precej nad 40.000.

Tak napredek je gotovo v enaki meri sad združenih prizadevanj v občini, kakor je sad osebne podjetnosti in iniciativnosti na tem področju. To osebno podjetnost in iniciativnost pa sta v občini zlasti pokazala mladi gostilničar Mihej Antonič in njegova žena. Njuna pred nekaj leti še tipična vaška gostilna je iz leta v leto bolj dobivala podobo sodobnega gostinskega podjetja in središča turizma na Reki in v okolici. Ker je bila v njunem gostinskem podjetju

podjetnost ves čas povezana z gostoljubnostjo in solidno postrežbo, se je letos razvilo v moderen turistični hotel, ki razpolaga z več kot 80 turističnimi posteljami, kljub temu pa nič ni zgubil na svoječasni tipičnosti, nasprotno je na njej le še pridobil.

Iz Antoničeve gostilne je nastal »Rožanski dom«.

Kdor v zadnjih treh tednih še ni bil pri Antoniču, bo presenečen. Presenečena ga bo prikupna zunanost adaptiranega gostišča, ki se lepo prilega v tamkajšnjo vaško idilo. (Prese-

Originalno urejena jedilnica hotela „Rožanski dom“

netila ga bo lepo urejena veranda, še bolj pa prostrana jedilnica, ki je naravnost umetniško urejena in opremljena. Lastnik, arhitekt in sodelujoča podjetja so s to jedilnico pokazali zvrhano mero okusa. Moderno urejena dvorana izžareva vso domačnost in toplino arhitektonske pravilno uporabljenega lesa in preprog z motivi slovenske ljudske umetnosti. Tudi intima razsvetljava prispeva svoj del k tej domačnosti. V podobno prijetni domačnosti se znajde človek v tretjem novem objektu gostišča, na avtomatičnem kegljišču.

Kdor je vse to videl in spoznal solidno postrežbo, bo samo še rekel: tukaj je za gosta vse pripravljeno, da se lahko dobro počuti, odpočije in razvedri; tukaj je vse urejeno širokogrudno, vabljivo in z jasnimi pogledom v bodočnost.

Mihej Antonič zasluži za zgledno turistično pridobitev občine St. Jakob v Rožu vse priznanje. Ko mu ga s svoje strani izrekamo, želimo, da bi številni naši gostilničarji sledili njegovemu podjetnosti in iniciativnosti. Priznanje pa sta mu pred nedavnim ob prisrčni otvoritveni slavnosti izrekala tudi domači župan Janez Koren in predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter.

Pazite na nevihto!

Poletje je čas neviht in vsako leto padajo ljudje kot smrtno žrtve strele. Predvsem so v nevarnosti kmetje, ribiči, športniki in izletniki. Kljub temu pa se ni treba po nepotrebnem bati bliskanja in treskanja. Verjetnost, da posameznika zadene strela, je izražena v razmerju 1 : 200.000. Če pa poskrbimo za določene varnostne ukrepe, se to razmerje še poveča.

Razmeroma dobro so zaščitene stanovanjske hiše in prebivalci v mestih, kjer visoke stavbe, tovarniški dimniki in električno omrežje v veliki meri odvajajo bliske. Labele cilj za strela je televizijska antena, vendar se ni česa bati, če je pravilno ozemljena.

Tudi na deželi se da prav tako zanesljivo zaščititi pred strela, če med nevihto ostanete v bližini in se umaknete iz bližine dimnikov in električne napeljave.

Nekoliko kočljiveje je, kadar si med nevihto na prostem. Strela si vedno izbere za cilj največji objekt v okolici — in na odprti ravnini je to lahko človek. Ko se bliža nevihta, si je treba poiskati votlino, jarek ali goščavo. Ljudje v skupinah se morajo takoj raziti, ker je manj verjetno, da bi udarilo v posameznika. Isto velja za črede živine. Nekatere je strela na travniku ubila 504 ovce, ki so se stiskale v veliko gručo, nekatere, ki so ostale same, pa so bile popolnoma nepoškodovane.

Prijatelji taborjenja, ki hodijo v hribe v nevihtnih mesecih, ne smejo nikdar postaviti šotora na odprtem skalovju, ker tvorijo na njem s svojim telesom najboljši strelodod vse okoli.

Popolnoma izmišljena je trditev, češ da blisk nikdar ne udari dvakrat na isto mesto. Med nevihto nad New Yorkom, ki je trajala dvajset minut, je udarila strela v nebotičnik Empire State Building nič manj kot dvajsetkrat.

Če blisku skoraj neposredno sledi grom, je udarilo zelo blizu. To je moč dognati tudi tedaj, ko zavohamo kloru podoben vonj ozona. Če na prostem opaziš, da se ti bliža nevihta s središčem, iz katerega udarjajo strele, kolikor mogoče hitro zmeči daleč od sebe vse kovinaste predmete, kot na primer lovsko puško ali ribiške priprave, naglo plosko leži na tla, nikakor pa ne smeš teči naprej, da bi si poiskal zavetje. To lahko storiš šele takrat, ko povsem neha udarjati.

Nikoli ne smemo pozabiti, da je slab zaklon nevarnejši, kot pa če ga sploh ni. Samotno veliko drevo sicer ščiti pred dežjem, vendar rado privlači strela. Po zavarovalnih statistikah je 25 odstotkov žrtev strele stalo pod takimi drevesi. Prav na ta način zadene smrt tudi veliko živine.

Enako kot odprte ravnine se je treba izogibati tudi vrhov in samotnih koč in lop. Izredno nevarne so kovinaste ograje. Če niso pravilno ozemljene, lahko po njih smrtni udarci strele segajo zelo daleč. Takih ograj se tudi po nevihti ne smeš dotikati, saj so lahko tako močno nabite s tokom, da je lahko udarec ob dotiku smrten.

Veslači in plavalci morajo čimprej na obalo. Domneva, da blisk nikdar ne udari na vodno gladino, ne drži. Če veliko kopalcev je moralo to zmotno prepričanje plačati z življenjem. Sredi avgusta je v nekem kopalšču strela ubila tri kopalce. Čudno naključje je hotelo, da je

Zaloge toplote pod zemeljsko skorjo

V SOVIJETSKI ZVEZI MERIJO ZEMELJSKO TEMPERATURO PO NOVI METODI

V začetku tega stoletja so odkrili, da so v vseh mineralih radioaktivni elementi in da potemtakem tudi lahko izžarevajo toploto. Pozneje so tudi ugotovili, da ni v vseh mineralih enaka količina radioaktivnih elementov, oziroma da jih je tem manj, čim globlje (od površine proti središču zemlje) so minerali. Glede na to bi moralo biti središče zemlje hladnejše od drugih plasti, vendar pa ve vsak žolar, da temu ni tako. Prav ta silna notranja zemeljska temperatura, ki je posledica radioaktivnega razpadanja, pa tvori osnovo toplotnega izžarjevanja zemeljskih slojev — trde pristaši sodobnejše hipoteze o nastanku našega planeta iz hladnih protoplanetnih oblakov plina in prahu.

Naj bo tako ali drugače, ne moremo se spuščati v razpravljanje, katera teorija o nastanku zemlje je pravilna. Kajli notranjost zemlje premore še vedno ogromne količine toplote. Zato imajo geotermiki (vedo o notranji zemeljski temperaturi) za eno najpomembnejših ved, tako kot na primer seizmologijo, saj lahko strokovnjaki opozore na potres ali izbruh vulkana. Brez geotermičnih podatkov tudi ne bi bilo mogoče izbrati opreme za vrtanje petrolejskih vrtin v velikih globinah.

Jasno pa je, da pridobivanje podatkov o temperaturi v zemeljski notranjosti ni preprosto delo. Kako izmeriti zemeljsko temperaturo v globini več kilometrov? Najgloblje umetne vrline sežejo do 7 kilometrov globoko, razdalja do površine od središča zemlje pa je nekaj tisočkrat večja. In vendar so strokovnjaki zbrali precej podatkov tudi v umetnih vrtinah, tako da lahko marsikaj sklepajo.

Sodelavci sovjetskega inštituta „O. J. Šmit“ so izdelali raziskovalno metodo, po kateri je mogoče priti do dosti natančnejših zaključkov kot po prejšnjih metodah. Temperatura merijo na določenih mestih vrline in pri tem pazijo na to, da bi vse, kar se da, ustrezalo naravnim pogojem. Zato delajo poskuse na večjih, monolitnih kosih, širokih 10 in visokih 20 centimetrov, na katerih je že z veliko natančnostjo mogoče ugotoviti absorpciranje toplote in druge lastnosti mineralov.

Rezultati teh poskusov so le potrdili teorijo, da z globino narašča tudi zemeljska temperatura. V milijardah let se je seveda zemeljska temperatura precej spreminjala.

naslednje leto v istem kopalšču istega dne strela ubila spet tri kopalce, petnajst pa jih je poškodovala.

Izredno nevarno je tudi, če je kdo med nevihto zunaj v čolnu, zlasti če ima jambor. Ribiči se morajo zavedati, da dvignjena ribiška palica tvori odlično strelodod, pri čemer gre tok kajpak skozi ribičevo telo.

Poleg zaščitnih stavb je najbolj varno v avtomobilu ali avtobusu. Vendar pa vozila ne smeš v nobenem primeru skušati doseči, če bi moral prej nekaj časa teči čez odprto ozemlje. Bolje je, če se naglo vržeš na tla, naj bodo še tako mokra in blatna, in premišljaš, kako lepo je, če lahko še dolga leta plačuješ zavarovalnici obroke za življenjsko zavarovanje.

Sodelavka „Šmitovega“ inštituta E. A. Ljubimova pravi, da je bilo izžarjevanje toplote iz zemeljske notranjosti najmočnejše pred dvema ali tremi milijardami let in da je bila takrat temperatura zemeljske površine najvišja. V zadnji milijardi let se je temperatura zemeljskega plašča znižala za približno 100 stopinj. Izračunali pa so tudi, da v enem letu izžari z zemeljske površine toliko toplote, da je njena energija večja od energije, ki se sprosti ob potresu, izbruhu ognjenika ali drugih nevarnih katastrofah.

Vendar nam ni treba skrbeti, da bi se zemlja prekmalu ohladila: povprečna temperatura zemeljske površine je blizu ničle, „zaloge“ toplote v notranjosti zemlje pa zadostuje za mnogo milijonov let. V globini 1000 kilometrov je temperatura višja od 2000 stopinj Celzija. Strokovnjaki so ugotovili, da je še dovolj zalog toplote v radioaktivnih spremembah, kemičnih reakcijah, gravitaciji gibanja, kristalizaciji in drugih nam še neznanih virih. Jasno je, da je toplotna energija na zemeljski površini „skupek“ toplotnih „vetrov“ najrazličnejših izvorov, vendar pa je glavni „dobavitelj“ toplote le radioaktivnost. Sovjetski znanstveniki so delali poskuse na področju ukrajinskega in baltijskega kristalnega oklepa, na področju granitnih in bazaltnih planin, ki so se že zdavnaj izoblikovale. Ugotovili so, da je tam toplotni „režim“ že ustaljen in da zdaj prihaja toplota proti površini iz globljih slojev. Ta ugotovitev potrjuje podatke geokemije: največ radioaktivnih snovi je običajno pod „mladimi“ gorovji, pod katerimi se toplota najdlje zadržuje.

Delo zdravi srce

Odbor Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ki proučuje rehabilitacijo bolnikov, je pred kratkim sporočil, da je za srčne bolnike najboljše, če se kar se da hitro po napadu vrnejo na delo. Podrobnosti o tej novi terapiji še niso znane, vendar so strokovnjaki poudarili, da je za srčnega bolnika tako fizično kot duševno izredno pomemben povratek na delo najkasneje tri mesece po napadu. Med drugim so tudi ugotovili, da težko delo ni za srčne bolnike nič bolj „tvegano“ kot za zdrave!

Bodo kiti izginili?

Industrijska podjetja za predelavo kitov se niso mogla sporazumeti o omejenem številu ulovljenih kitov. Zato biologi predvidevajo, da bodo, če bo šlo tako naprej, kiti izumrli.

V zadnjih letih je občutno padlo število modrih kitov, ki so glavni plen kitolovcev. Sicer so pod zaščito, vendar tri glavne kitolovske flote sveta še vedno poročajo o uplenjenih modrih kitih. Lani je mednarodna komisija za kitolov pri ZN priporočila, naj se ulovi samo 4000 modrih kitov, vendar so se Norveška, Japonska in SZ med seboj dogovorile, da ne bodo ujele »več kot 8000« modrih kitov. Čeprav je njihovih 15 kitolovskih flot križarilo po antarktičnih vodah od decembra 1964 do aprila 1965, niso ujele več kot 7065 enot (enota šteje dva velika ali 6 manjših kitov), skupno 27.000 kitov, leta 1960-61, na primer, pa so jih ujeli 31.000. Strokovnjaki menijo, da je razen modrih kitov, katerih število ni znano, živih samo še približno 83.000 kitov dveh drugih vrst. Biologi napovedujejo, da bodo kiti kmalu iztrebljeni, če ne bodo takoj določili ulova največ 2000 omenjenih enot kitov. Predvidevajo pa kljub temu, da industrija te nevarnosti ne bo upoštevala.

ZANIMIVOSTI

● Srčni napadi in erupcije na Soncu so v neposredni zvezi. Tako pravi francoski kardiolog dr. Marcel Pumailoux. Pri tem se oslanja na raziskave, ki jih je napravil v letih 1960-61. Pokazalo se je, da so ob času močne sončne aktivnosti, ko se sproščajo velike količine kozmičnih žarkov, srčni napadi posebno pogosti. Praviloma pride do teh napadov 24 do 48 ur po erupciji na Soncu. Tudi sovjetski in zahodnonemški znanstveniki so prišli do podobnih ugotovitev.

*

● Živci v pretrgani hrbtnici se zopet zrastejo, če dovolimo telesu živčno substanco. To je rezultat poizkusov dveh kanadskih raziskovalcev, ki sta jih delala na podganah. Po injekciji vodene mešanice živčnega in možganskega tkiva so se živci v poškodovani hrbtnici pri 35 podganah spet zrasli.

*

● Številni eksperti preiskujejo tri zlate plošče iz četrtega stoletja pred našim štetjem. Plošče so našli pri izkopavanjih neke stare etruščanske naselbine v bližini Rima. Na eni izmed plošč je enajst vrstic dolg punski napis o boginji Astarti. Če se bo izkazalo, da je na etruščanskih ploščah isti tekst, bodo končno lahko rekonstruirali etruščanski jezik.

*

● Z novimi astronomskimi instrumenti so zdaj privikrali izmeriti velikost in temperaturo pete najsvetlejšje zvezde Vege v ozvezdju Lira. Premer Vege je en in polkrat večji od Sonca, temperatura na površini pa je 9500 stopinj Celzija.

*

● Vesoljski medicinci so v Mexico Cityju opazovali reagiranje torera med bikoborbo. Ta torero je imel na koži neopazno pritrjene razne instrumente za merjenje temperature, srčne dejavnosti, izločanja znoj in drugih telesnih funkcij. Podatki so se po radiu prenašali v sprejemnik, na kar jih je zabeležila in prešludirala skupina strokovnjakov za te reči. Podobno raziskavo so zdravniki opravili že na avtomobilskih dirkačih.

Janez Svajnceri:

17

Pri trgovcu je šlo vse po sreči. Ko je premišljeval, kako bi predmete najlažje neopazno prenesel čez mejo, je zagledal na polici lično harmoniko. V meh bo skril nakupljeno blago in tako preslepil najbolj izkušenega carinika.

„Tudi ti znaš igrati harmoniko?“ ga je ustavil Keglov Mirko, ki je nesel malico v košari. Keglovi so imeli v Avstriji del svojega posestva. Njihova viničarija je bila že sprejeli časa prazna. Najemali so težake, ki so jim obdelovali zemljo. Plačevala Kegla ni kdo ve koliko, z jedjo pa ni skoparila.

Hotel se je izogniti, toda bilo je prepozno. Mirka ni rad videl, ker se je pogosto norčeval iz ljudi. „Dolgo sem moral delati, da sem si jo lahko kupil.“

Mirko je namignil: „Zdi se mi, da ne bo nič dobrega na meji. Pri karavli se zbirajo vojaki in pred carinarnico je polno vozov, med katerimi se sučejo financarji.“

„Kdaj so prišli na mejo? Ko sem se odpravljal v Avstrijo, jih še ni bilo tam.“

„Veš, nekaj visi v zraku. Počakaj rajši do večera.“

„Poznaj me. Že zato me ne bodo ustavljali na poti.“

„Saj lahko greš, toda naglica ni dobra.“

„Na cesti ne morem ostati do noči.“

„Pojdi z menoj! Delavci te bodo veselili in še zaigrali jim boš s harmoniko.“ Priliznjeno je vabil: „Vedo, da ti ne zmanjka dobre volje.“

Kopači v Keglovem vinogradu so enakomerno vihteli rovnice. Kegla je hodila med njimi in venomer naročala: „Zabijte kole, da jih ne bo prevrnil veter! Zravajte Irse, da bo več grozdja!“

Kegla je bolj zanimala trgovina, skrb za posestvo je prepuščal ženi. S kolesom se je vozila po vasi in v meslo in sklepala pogodbe z vinskimi trgovci. Najrajši se je ustavljala pri Mačku. Kadar sta bila sama, se kar nista mogla raziti.

Anza je previdno odložil harmoniko in stopil za Mirkom v klet.

Pila sta in trkala na zdravje kot najboljša prijatelja. Tedaj je Mirko pozdravil moškega na vratih.

Anza se je zdrnil. Hipoma mu je šlo skozi omotične možgane: Kaj, če ga je Mirko zvabil v klet, da bi ga napojil in mu nato vzel harmoniko z vsem, kar je v njej?

Mirko je neznancu stiskal roko. „Vstopi brez skrbi! Sama sva in tale je naš človek.“

Neznanec je nezaupno premeril Anzo, ki se je dvignil s polovnjaka in privzdignil klobuk ter ga takoj nato spustil na čelo. V teh štirih ali petih sekundah je površno ogledal prišleka. Bil je suhljatega telesa. Izpod zelenega klobuka z lovskim perjem so mu silili rdečkasti lasje. Zelene oči so kakor dva žareča oglja žgale vanj. Orlovski nos je čepel na gladko obrtem obrazu. Drobnja glava se je skoraj izgubljala med dvignjenimi rameni. Oblečen je bil v ljalhale hlače in visoke škornje. Tako so bile noge še bolj krive. Moral je imeti okoli štirideset let.

„To je gospod Alfonz Krauss,“ je pojasnil Mirko. „Gospod Krauss se bori, da bi bilo delavcem dobro na svetu.“

„Da, tudi vaši delavci in viničarji bodo živeli, kakor se spodobi,“ — je Krauss dopolnil Mirko.

Alfonz Krauss je bil cestar na odseku do meje. V Lučane se je večkrat peljal po opravkih. Na teh vožnjah se

je spoznal z ljudmi, ki so imeli nalogo, da bi pripravili v Avstriji pa tudi na „Spodnjem Štajerskem“ ugodna tla in pridobivali ljudi za Hitlerja. Poprej je vedel o politiki le toliko, da je bila dobra, če je imel delo, in slaba, ko so metali ljudi na cesto ter jih puščali brez zaslužka. Med Hitlerjevimi agenci ga je sčasoma obšla misel, da bi se izplačalo delati z njimi. Zatrjevali so mu, da bo Hitler rešil delavce pred poginom in jim pomagal do boljšega življenja. Zato je Krauss pozabil na svoj narod in začel prišepetavati ljudem, naj z odprtimi rokami pričakujejo firerja. Ko so bili nacionalsocialisti zasedli Avstrijo, je Krauss tudi v Jugoslaviji vznemirjal ljudi z raznimi novicami o skorajšnji spremembi v državi. Pridobil je Keglovega Mirka in večkrat sta se sestajala v zidnici na viničariji.

„Ta je Gojzerjeve vrste,“ je ugotovil Anza pri sebi. „Mnogo besed in obljub. Samo da bi držalo, kar ti gošpodje napovedujejo.“ Pogledal je Kraussa, ki je nastavljal na usta bučo, ter slišal, kako so dolgi požirki klokotali po grlu.

„Da bi bilo za nas kdaj boljše življenje?“ ... je tjavendan spregovoril.

„Dragi moj, ali ne govore že za vsakim oglom, da bo naš firer spravil svet s tečajev tudi pri vas,“ je hitel Krauss in si obrisal tanko ustnico. „Vedno bliže je čas, ko ne boste stradali kruha in ne trpeli pomanjkanja. Mogoče še dober mesec pa bodo rešeni tudi vaši ljudje. Vi živite danes slabo in zaslužite komaj toliko, da se z največjim trpljenjem lahko obdržite na nogah. Naš firer ve za vse to. Zato bo osvobodil vse trpine ter vam dal dela in kruha, da boste zadovoljni.“

Če bi bil povsem trezen, bi Anza zlahka ponovil Kraussove besede, saj jim je tudi Gojzer nekako takole slikal prihodnost.

Ustrezna krma — najcenejša pot k večji produktivnosti

Možnosti, ki jih ima kmet v rokah, da poveča produktivnost in tržno proizvodnjo na svoji kmetiji, je več. Razlika je le v tem, da so nekatere povezane z večjimi izdatki in večjimi investicijami, druge pa z manjšimi. Tukaj ne bomo razpravljali o možnostih, ki so povezane z večjimi izdatki in višjimi investicijami, marveč se bomo dotaknili le ene, ki je za povečanje produktivnosti in tržne proizvodnje kmetije bistvenega pomena in ki hkrati skoraj nič ne stane. To je krmiljenje naših domačih živali.

Kdor sodobno kmetijstvo kolikor toliko pozna in kdor kmetuje s svinčnikom v roki, ve, da je zanj gospodarsko boljše, če dobi 8000 kg mleka na leto od dveh krav, kakor če ga dobi od treh. O rentabilnosti krmiljenja odloča namreč razmerje med vzdrževalno in produkcijsko krmo. Vzdrževalna je tista krma, ki jo žival potrebuje, da sploh ostane pri življenju, produkcijska pa tista, ki jo mora žival dobiti, če hočemo, da bo priraščala, da bo dajala zarod, mleko, jajca in podobno.

VREDNOST KRME MORA BITI V SORAZMERJU S POTREBAMI ŽIVALI

Iz tega že spoznamo, da morajo tri krave porabiti več krme za vzdrževanje svojega organizma, kot je potrebujeta dve. Pri tem ne smemo pozabiti, da ostane v primeru treh krav pri isti količini krme na kravo manj produkcijske krme, kakor je ostane pri dveh kravah. Navadno v tem primeru nobena od treh krav ni v stanju dati toliko mleka, kakor bi ga bila v stanju dati, če bi isto krmo dobili le dve kravi. Kolikšnega pomena je v tem primeru prihranjen vzdrževalna krma ene krave, bomo takoj spoznali, če vemo, da potrebuje krava na vzdrževalni krmi na leto krmno vrednost 3500 kg srednje dobre sene in da krmna vrednost takega sene zadostuje za najmanj 3000 kg mleka.

Potemtakem res ni vseeno, na koliko krav ali goved razdelimo razpoložljivo domačo krmo. Spoznamo, da moramo tudi v tem primeru dokaj točno računati in kalkulirati, pri čemer moramo predvsem vedeti, kakšne zaloge beljakovin in škrobnih enot kot odločilnih sestavin vsake krme imamo v domači krmi, koliko pa jih naša goveja čreda dejansko potrebuje, da bo lahko izkoristila vse

svoje sposobnosti priraščanja, plodnosti in dajanja mleka.

Če teh hranilnih snovi, torej beljakovin in škrobnih enot, v zalogah domače krme primanjkuje, moramo ali število govedi zmanjšati ali pa dokupiti takšno količino krmil ali — kar je boljše — krmnih mešanic, da bomo kravam in mladi živini dali toliko beljakovin in škrobnih enot, kolikor jih za izkoriščanje svojih sposobnosti potrebujejo. Ker pa je prodaja dobrih krav in dobre mlade živine največji nesmisel vsakega kmeta, je jasno, da ne preostane drugega, kakor da manjkajoče beljakovine — teh navadno v goveji krmi primanjkuje — kupimo.

Brezpogojno pa je pri tem potrebno, da iz hleva odstranimo vse slabe molznice, ker je pri njih razmerje med vzdrževalno in produkcijsko krmo najmanj ugodno. Te krave namreč žrejo krmo v glavnem zato, da se vzdržujejo, s tem pa odjedajo dobrim molznicam dragoceno produkcijsko krmo. Zato na kmetijo s sodobnim gospodarjenjem ne sodijo.

PRODUKTIVNOST SE RAVNA PO SESTAVINI, KI JE JE V KRMI NAJMANJ

Gornje ugotovitve lahko brez pridržka prenesemo na ostale domače živali, na prašiče in na perutnino. Pri njih pa bomo prišli kar na nadaljnji bistveni problem našega krmiljenja. V razvoju kmetijstva ni še dolgo od tega, komaj nekaj desetletij, ko smo pri prašičih potrebovali za kilogram prirastka 6 kg žita, danes ga potrebujemo le še okoli 3 kg. Nekeč so dobre nesnice porabile za jajce 300 gramov krme, danes je potrebujejo le še okoli 160 do 170 gramov.

V čem je vzrok takih razlik?

Vzrok je na eni strani v stalni kontrolirani odbiri prašičev in kokoši, pa tudi goved, ki krmo dobro izkoriščajo in ki to lastnost prenašajo tudi na svoje potomstvo. Na drugi strani pa je vzrok tudi v dejstvu, da so potrebe živali po sestavinah krme danes daleč bolj dognane, kakor so bile pred leti.

Ostanimo pri drugem vzroku. Vemo, da se v kmetijski in sploh v vsaki proizvodnji produktivnost ravna po tisti sestavini produkta, ki ga je najmanj na voljo. Koroja ima lahko

še toliko sukna za predelavo na voljo, če pa mu manjka gumbov ali sukanca, bo lahko napravil samo toliko oblek, za kolikor ima gumbov ali sukanca. Ostalo sukno mu ne bo nič koristilo.

Nič drugače ni v naši živinoreji. Kaj zaležejo vse zaloge škrobne krme (silaže, krompirja, žita itd.), če nam manjka beljakovin, vitaminov ali rudnin in podobnega. Živali sicer nasitimo, toda mesa, mleka ali jajc od njih ne smemo pričakovati več, kakor so dobile s krmo sestavin, ki jih je v njej premalo. Odvečne škrobne enote, poleti pa večkrat tudi beljakovine, bodo pri tem šle neizkoriščene skozi čreva v blato.

V tem je dana tudi razlaga, zakaj smo včasih za kilogram prirastka pri prašičih ali na jajce pri kokoših morali dati še enkrat toliko krme, kakor je je treba dati sedaj, ko jo lahko brez nadaljnjega pravilneje sestavimo, ali že pravilno sestavljeno kupimo. Takrat smo z domačo krmo drago krmili, danes pa z dokupljeno lahko poceni krmimo!

Iz tega zaključujemo, da je pravilna sestava hrane eden izmed bistvenih čimteljev, da danes domače živali lažje krmimo in da nam krmo vračajo z večjim prirastkom, z boljšo plodnostjo, mlečnostjo in nesnostjo. Tako gledano imamo višino stroškov krme in krmiljenja dejansko v svojih rokah. Pri tem čisto grobo čez palec lahko rečemo, da krmimo še vedno drago, če živalim pokladamo izrecno domačo krmo, da pa krmimo cenejše, če k domači krmi po potrebi pokladamo še dokupljene krmne mešanice. Na uspehu takega krmiljenja bomo kmalu spoznali, da dokupljena krmila oz. krmne mešanice nikakor niso tako drage, kot se nam večkrat na prvi pogled zdi.

(bl)

VEDNO VEČ MESA ZA TRG

Kako bi bilo z oskrbo mesa pri današnjem povpraševanju, če bi kmetijstvo ostalo pri proizvodnji leta 1938 ali leta 1954?

To vprašanje ni odveč, če upoštevamo, da smo lani v naši državi porabili na osebo vsega skupaj 68,3 kg mesa, od tega 35,32 kg svinjskega, 20,28 kg govejega in 6,45 kg mesa perutnine. Ta potrošnja iz leta v leto narašča in je od 1964 na 1965 narasla za 1,5 odstotka.

Če bi npr. ostalo kmetijstvo pri proizvodnji klavne goveje živine na višini leta 1938, bi teh potreb zdaleka ne mogli kriti. Takrat smo lahko izvozili le 3000 klavnih goved. Tudi s proizvodnjo leta 1954 sedanjih potreb ne bi mogli kriti. Takrat smo namreč izvozili le 20.194 klavnih goved. V zadnjih desetih letih je izvoz klavnih govedi stalno naraščal in smo jih povprečno letno izvozili 52.600 repov. In to kljub naraščajoči domači potrošnji mesa.

Da bomo res produktivno krmili

Pod tem naslovom se lotevamo vprašanja, ki je za povečanje produktivnosti v živalski proizvodnji in s tem za povečanje rentabilnosti našega kmetovanja odločilnega pomena. V našem kmetovanju smo namreč prvenstveno vezani na živalsko proizvodnjo. Zato bomo v nekaj nadaljevanjih pregledali vrsto krmnih mešanic, kakor jih pripravljajo zadruga mešalnica krmil koroške Raiffeisenove zveze v Celovcu in ki jih prodajajo vse naše Kmečke gospodarske zadruga in zadruga blagovne poslovalnice. Vsem kmečkim bralcem priporočamo, da vsebino tega sestavka in njegovih nadaljevanj sproti izrežejo in shranijo tako, da jo bodo imeli vsak čas pri roki, ko bodo dvomili, za katero mešanico k domači krmi naj se odločijo.

MEŠANICE ZA TELETA

Za zrejo telet izdeluje zadruga mešalnica krmil v Celovcu naslednje mešanice:

„RAIFFEISEN-KKLBERSTARTER“, ki vsebuje najmanj 16 odstotkov surovega proteina (ca 14 odstotkov prebavljivih beljakovin), ca 675 škrobnih enot in kvečjemu 11 odstotkov surovega vlakna, poleg tega pa še vitamine A in D₃, antibiotike, sledovne elemente železo, baker, mangan, kobalt, jod in druge sestavine, ki pridejo v prvih tednih teletu v prid.

Teletom pokladamo to mešanico od 2. tedna starosti naprej v suhem stanju, kolikor je hočejo. V 6. tednu jo pričnemo mešati z

„RAIFFEISEN-KKLBERAUFZUCHTFUTTER“, ki vsebuje najmanj 16 odstotkov surovega proteina (ca 13,5 odstotka prebavljivih beljakovin), ca 655 škrobnih enot in kvečjemu 11 odstotkov surovega vlakna ter vitamine A in D₃, poleg tega pa še zgoraj navedene sledovne elemente.

Od 7. tedna naprej naj dobijo teleta te mešanice dnevno 1,5 kg dodatno k posnetemu mleku, s katerim smo medtem docela zamenjali polno mleko. Poleg tega naj dobijo teleta na voljo tudi dobro seno. V starosti 5 mesecev prenehamo s pokladanjem te mešanice. V tem času je po teletu potrebujemo ca 150 kg.

Da je treba pri tem upoštevati in izpolnjevati tudi vse ostale pogoje uspešne reje telet, se razume samo po sebi. Ostanke mešanice in sene sproti odstranimo iz jasl in jih pokladamo starejšim živalim.

Poleg teh dveh mešanic izdeluje omenjena mešalnica krmil še nadomestilo za polno mleko pri pitanju telet.

„RAIFFEISEN-KKLBERMILCHMAST“, ki vsebuje najmanj 25 odstotkov surovega proteina in 16 odstotkov surove masti, poleg tega pa še vitamine A, D₃ in E, antibiotike in sledovne elemente magnezij, železo, baker, mangan, kobalt in jod.

Ta mešanica zniža stroške pitanja telet za 20 do 25 odstotkov. 1,3 kg je zadostuje za kilogram prirastka, za kar je drugače potrebno 10 litrov polnega mleka. Mešanico pokladamo v vodi, in sicer v razmerju 1 kg mešanice na 8 litrov vode. Pripravimo jo tako, da najprej mešanico dodamo enako količino vroče vode (60 stopinj Celzija) in mešamo tako dolgo, da nastane lepo testo, nakar dodamo še 7 delov mlačne vode, v kateri testo lepo zredčimo. Teletom dajemo tako pijačo v toploti kravjega mleka.

Tako pijačo pričnemo teletom dajati od 2. tedna naprej skupno s polnim mlekom (poleg dvakrat po pol litra polnega mleka na dan 6 do 8 litrov pijače). V 4. tednu polno mleko ustavimo, tele pa dobi na dan 8 do 10 litrov pijače, v 5. tednu 10 do 11 litrov, v 6. in 7. tednu 11 do 12 litrov, od 8. do 10. tedna pa 12 do 14 litrov. Proti koncu pitanja razmerje mešanica : voda znižamo na 1 : 7.

Če popije tele več pijače, mu je damo več. Pijačo pripravljamo vedno sproti, po napajanju obrišemo gobček teleta, vedro in mešalnik pa očistimo z vročo vodo. Tele ob tej pijači ne potrebuje druge krme. Pazimo, da ne pride od nje in tudi ne do nastilja, ker oboje kvari kvaliteto mesa. Tako tele lahko opitamo na več kot 100 kg. Od 1. do 10. tedna starosti potrebuje okoli 90 kg mešanice, prirastek pa znaša lahko 70 kg.

(Se nadaljuje)

„Delati moramo pod enimi ali drugimi. Ne morem verjeti, da bi nam bilo bolje.“

Mirko se je vmešal: „Gospod Krauss je govoril že z mnogimi po vsej Avstriji. Kje pa sva bila midva? Iz vasi v mesto, po bližnjih vaseh in skoraj nič več.“

Krauss je z drobnimi koraki meril ilovnata tla in se pozibaval v kolenih. Sklenil je roke na hrbtu in zagrozil: „Če mi boš verjel, je dobro, sicer ne smeš misliti, da te bom poznal, ko bomo prišli k vam.“ Nato se je obrnil k Mirku in mu šepetal v uho, da je Anza ujel le posamezne besede: „Povej mu ... firer ... delavci ... denar ... boljše življenje ...“

Medtem je Keglca klicala pred viničarijo: „Mirko, pripravi ti bo treba večerjo za kopače!“

Mirko je stopil na prag in odgovoril: „Košaro sem odložil v kuhinji. Gospod Krauss nas je obiskal!“

„Kje je gospod Krauss?“ je vprašala Keglca s sladkim glasom. Pozabila je na delavce v vinogradu in na večerjo ter prihitela v klet. Že na pragu je vzklkala: „Gospod Krauss, ste le prišli! Mirko, daj gospodu piti.“ Vtem je zagledala Anzo in osupnila: „Kaj je tebe prineslo? Delal bi domal in pil si tudi? Kako smrdiš po vinu! Mirko, si ti napojil hlapca?“

„V sodu se ne bo poznalo,“ je odgovoril Mirko.

„Takšen obraz vam ne pristaja, gospa,“ se je prilizoval Krauss in si odpenjal srajco na vratu.

Anza se je izmuznil iz kleti in brez pozdrava odšel mimo Keglce. Komaj se je obdržal na nogah. Poiskal je harmoniko, jo naprtil na rame in se opotekajoč spustil po hribu navzdol. Neprestano ga je zanašalo v glavi mu je žumelo, a vino ga je gnalo dalje. Nenadoma se je opotekel, da mu je harmonika zletela z ramen na zemljo. Meh se je razpočil in grdo zazijal. Anza je minila pijanost in mrzlo ga je spreletelo po telesu. Sklonil se je, začel grebsti

z rokami po blatu in mrzlično pobirati raztreseno blago. Iz viničarije mu je udarjal v ušesa piskajoč Keglčin glas:

„Veste, z delavci ima človek samo jezo.“

„Še bolj bomo morali zadržati vajeti, da nam ne bodo zrasi čez glavo,“ je zasikal Krauss.

Oba sta se zasmejala in pogledala na vrata, skozi katera je prihajal Mirko.

22

Lojzika je stala na razpotju svoje prve ljubezni. Še vedno ni vedela, ali naj bi se odločila za Močnikovega Petra ali ne. Tistega dogodka, ko je padel pred njo na kolena in ji ponujal svoje srce, ni mogla pozabiti. Razen matere ni imela človeka, ki bi ji privoščil lepo besedo. Toliokrat je bila potrebna močne roke.

Ko je bila sama v delavnici, je pozabila na delo. Marsikdaj se je stroj ustavil. Takoj, ko so se oglašali koraki v veži, se je zdržnila in vznemirjena zopet obračala živane. Bala se je, da je mojstrinja ne bi pognala od hiše. Še eno leto bo morala vzdržati, potem bo naredila pomočniški izpit. Začela bo dobivati plačo. Materi bo kupila sladkorja in kave, očetu pa tobaka, da se ne bo držal vedno tako čemerno. Kupila bo živalni stroj in na njem krojila obleke, da bodo tudi reveži lepše oblečeni. Ljudje ji bodo prinašali blago, ki ga bo zlagala na omaro. Radovedno jo bodo gledali in se čudili, kaj vse se je naučila.

„Ni nobenega doma?“

Klicanje pred hišo jo je vzdramilo iz razmišljanja. Presenečena je stopila k oknu, odgnila zaveso in se umaknila. Pod oknom je stal — Anza. Pravkar je naslanjal kolo k jablani. „Zakaj je le prišel,“ ji je šlo skozi misli.

Naslonila je čelo na šipo. Pri srcu ji je postalo toplo in spomini na srečanje z njim so oživel. Čutila je, da ga še vedno ni pozabila.

Fant jo je opazil, pomahal z roko in vprašal: „Si sama? Boš prišla ven?“

Ni se mogla več premagati. Odprla je okno. „Ne morem,“ je odgovorila. „Gospa je zaklenila vrata.“ (Kadar je mojstrinja odhajala z doma, je zaklepala vrata, češ da ni nikdar dovolj previdnosti pred tatovi.)

„Lojzika, prišel sem po slovo.“

„Zakaj ravno k meni? Kam boš šel?“ Stisnilo jo je pri srcu in začela se je bali zanj. Zdaj ji je ugajal še bolj. Bil je sveže obrit; lepo mu je pristajala nova obleka; mnogo bolj čeden je bil kot Peter.

Prišel je bliže in se prijel za križe na oknu.

„Prišel sem pač kar tako,“ je skoraj šepetal. „S kolegom sem se peljal v mesto. Nazaj grede sem se hotel ogledati pri tebi.“

Pobledela je in stiskala blazino s živankami. Velika stenska ura je enakomerno tiktakala. V tem hipu ni čutila krvi v žilah. Ni pričakovala, da ji ne bo vseeno, če se bo morala ločiti z njim. In tako nepričakovano je prišel po slovo.

„Ti je slabo? Tako blede si.“

„Ah, nič mi ni. Večkrat se mi zavrti pred očmi, če dolgo sedim,“ se je opravičevala in zrla vanj.

Po vaški cesti, nedaleč od hiše, so ropotali vozovi in nekdo je pokal z bičem.

Povedal je, kar mu je ležalo na srcu. „Ne misli, da brez tebe ne bom mogel živeti. Nič se ne opravičuj! Očrnilo so me, zato me ne maraš. Naj pač bo, kakor je že. Pozabil te ne bom nikdar ... Jutri moram na orožne vaje ... Prišel sem, da si podava roke kot prijatelja.“

„Malo si kriv ti, malo jaz,“ je odgovorila in zadrževala glas. „Saj sem ti verjela, da si me imel rad.“

(Dalje prihodnjič)

H. Slesar

Poročno potovanje

Edward Gibson se je v soboto zjutraj zbudil z občutkom velikega zadovoljstva, ker poleg njega ni bilo Glorie. Ločena sta bila že sedem mesecev, dva tedna in štiri dni. Zazehal je nekajkrat zaporedoma, se pretegnil po široki zakonski postelji ter užival v jutranji tišini.

Edward je s posebnim zadovoljstvom mahnil s pestjo po vzglavju poled sebe, na katerem je nekoč počivala Glorijina glava. Bil je srečen, kot prerojen. Ko pa se je oblekel, mu je veselje splahnelo. Spomnil se je, da je prvi v mesecu. Precej slabe volje je odprl čakovno knjižico. Trajna mesečna alimentacija je bila edina Glorijina zmaga v njuni tromesečni „vojni“ na sodišču. Moral ji je dajati mnogo. Zares mnogo!

Tedaj je nekdo na vratih pozvonil. Začuden je pogledal na uro: obiski ob 9.30 pri njem niso bili v navadi. Stopil je proti vratom, pripravljen odločno obračunati s kakim vsiljivim trgovskim potnikom. Namesto njega je zagledal Karla Sebrona.

— Dobro jutro! — ga je gost pozdravil ljubeznivo.

Sebron je bil mlad moški, lepih plavih las in atletske razvite.

— Kakšnega vruga pa iščeš tod? — ga je vprašal Edward. — Dokaj zgodaj je za obisk!

— Morda... — je odgovoril Karl mirno. — Kaj bi bilo, če bi me sprejel?

Edward se je umaknil z vrat, da bi pustil gosta v sobo. Karl je stopil v jedilnico in sedel. Bila sta sosedca, nikoli pa prijatelja. Karl se je zanimal za Glorio in to je bila edina stvar, ki ju je sedaj vezala. Karl je bil pogosto z bivšo Edwardovo ženo in Edward ni mogel tega nikoli razumeti. Doumel je na primer, da je alimentacija, ki jo je plačeval Gloriji, omogočala Karlu, da si je kupil to res lepo športno obleko, ki jo ima na sebi. — Ali kaj videvaš Glorio? — je ironično vprašal Edward.

— Redno! — se je nasmehnil Karl. — Pravzaprav sem hotel prav o njej govoriti s teboj.

— Kaj pa nameravaš, Karl? Čemu si sploh prišel?

Za dobro voljo

Skot je prišel v lekarno in zahteval strupa za dva penija.

»Obžalujem,« pravi lekarnar, »najmanjša količina, ki jo prodajam, stane štiri penije.«

Skot nekaj časa premišljuje, nazadnje pa odvrne:

»To mi je predrago. Potem pa že še raje živim.«

— o —

»Tri mesece poročena in že ločen! No, vas pa soprog res ni nosil na rokah!«

»Pač, samo enkrat, in to takrat, ko me je vrgel iz hiše.«

— o —

»Kakšna gostilna je to! Nimate ne juhe, ni več zrezkov, ne pečenke ne juhe, ne solate. Presneto, še zobobrebcev nimate. Prinesite mi moj plašč!«

Natakar: »Obžalujem, tudi tega ni več!«

— o —

Sodnik: »Obtoženec, opozarjam vas, da govorite pred sodnikom samo čisto in golo resnico. Povejte, ali ste Kozamurnika udarili ali ne?«

Obtoženi: »Nisem!«

»Laže!« se vmeša tožitelj.

»Molči, osel!« se razburi obtoženi.

»Če ne, ti pripeljem še eno!«

— Rekel sem ti, da sem prišel, da bi se pogovorila o Glorii. Vem, vem, da ona ni najbolj privlačna ženska na svetu. Toda mislim sem o nečem drugem. Drago plačuješ zadoščanje, da si se je rešil. Koliko?

— To tebi nič mar. — Najmanj dva tisoč na mesec? — Poslušaj Karl...

Morda me ne razumeš... — se namrdne Karl. — Prišel sem, da bi ti pomagal. Namenil sem se, da ti prihranim veliko denarja.

— Prav, in kaj si si izmislil? Kaj si namenil?

— Poroko! Če se Gloria ponovno omoži, tvoje obveznosti do nje prenehajo.

— Poroka? Poslušaj, samo največji idiot bi se mogel z njo poročiti. Vem, kajti sam sem bil z njo poročen dolgi dve leti.

— Normalno bi niti jaz na to ne pristal. Toda zabredel sem v težave.

— Misliš, da te bo Gloria potegnila iz težav? Niti vinarja nima razen svojih dveh tisoč dolarjev na mesec...

— Kaj mi torej predlagaš, Karl? — vpraša Edward.

— Recimo, da bi se oženil z Glorio. Bi ti pristal, da mi to uslugo plačaš? V gotovini, seveda, in takoj!

— Popolnoma si ponorel... — Nimam druge izbire. Če do večera ne zberem desetih tisočakov, me niti moja blazna sreča ne bo rešila... — je pobito rekel Karl. — Zares, Edd, oženil se bom z Glorio, če mi pomagaš izplačati dolg.

— Kako pa veš, da bo ona na to pristala?

— Naj te to ne skrbi, samo če imaš gotovino.

— Seveda imam! — odgovori Edward. — Toda gotov moram biti, da me ne boš prevaril.

— Napisal ti bom to in podpisal. In takoj jo bom prosil za roko.

— Tako, se je umaknil z vrat, da bi pustil gosta v sobo. Karl je stopil v jedilnico in sedel. Bila sta sosedca, nikoli pa prijatelja. Karl se je zanimal za Glorio in to je bila edina stvar, ki ju je sedaj vezala. Karl je bil pogosto z bivšo Edwardovo ženo in Edward ni mogel tega nikoli razumeti. Doumel je na primer, da je alimentacija, ki jo je plačeval Gloriji, omogočala Karlu, da si je kupil to res lepo športno obleko, ki jo ima na sebi. — Ali kaj videvaš Glorio? — je ironično vprašal Edward.

— Redno! — se je nasmehnil Karl. — Pravzaprav sem hotel prav o njej govoriti s teboj.

— Kaj pa nameravaš, Karl? Čemu si sploh prišel?

— Morda... — je odgovoril Karl mirno. — Kaj bi bilo, če bi me sprejel?

Edward se je umaknil z vrat, da bi pustil gosta v sobo. Karl je stopil v jedilnico in sedel. Bila sta sosedca, nikoli pa prijatelja. Karl se je zanimal za Glorio in to je bila edina stvar, ki ju je sedaj vezala. Karl je bil pogosto z bivšo Edwardovo ženo in Edward ni mogel tega nikoli razumeti. Doumel je na primer, da je alimentacija, ki jo je plačeval Gloriji, omogočala Karlu, da si je kupil to res lepo športno obleko, ki jo ima na sebi. — Ali kaj videvaš Glorio? — je ironično vprašal Edward.

— Redno! — se je nasmehnil Karl. — Pravzaprav sem hotel prav o njej govoriti s teboj.

— Kaj pa nameravaš, Karl? Čemu si sploh prišel?

— Morda... — je odgovoril Karl mirno. — Kaj bi bilo, če bi me sprejel?

Edward se je umaknil z vrat, da bi pustil gosta v sobo. Karl je stopil v jedilnico in sedel. Bila sta sosedca, nikoli pa prijatelja. Karl se je zanimal za Glorio in to je bila edina stvar, ki ju je sedaj vezala. Karl je bil pogosto z bivšo Edwardovo ženo in Edward ni mogel tega nikoli razumeti. Doumel je na primer, da je alimentacija, ki jo je plačeval Gloriji, omogočala Karlu, da si je kupil to res lepo športno obleko, ki jo ima na sebi. — Ali kaj videvaš Glorio? — je ironično vprašal Edward.

— Redno! — se je nasmehnil Karl. — Pravzaprav sem hotel prav o njej govoriti s teboj.

— Kaj pa nameravaš, Karl? Čemu si sploh prišel?

— Morda... — je odgovoril Karl mirno. — Kaj bi bilo, če bi me sprejel?

Edward se je umaknil z vrat, da bi pustil gosta v sobo. Karl je stopil v jedilnico in sedel. Bila sta sosedca, nikoli pa prijatelja. Karl se je zanimal za Glorio in to je bila edina stvar, ki ju je sedaj vezala. Karl je bil pogosto z bivšo Edwardovo ženo in Edward ni mogel tega nikoli razumeti. Doumel je na primer, da je alimentacija, ki jo je plačeval Gloriji, omogočala Karlu, da si je kupil to res lepo športno obleko, ki jo ima na sebi. — Ali kaj videvaš Glorio? — je ironično vprašal Edward.

— Redno! — se je nasmehnil Karl. — Pravzaprav sem hotel prav o njej govoriti s teboj.

— Kaj pa nameravaš, Karl? Čemu si sploh prišel?

— Morda... — je odgovoril Karl mirno. — Kaj bi bilo, če bi me sprejel?

Edward se je umaknil z vrat, da bi pustil gosta v sobo. Karl je stopil v jedilnico in sedel. Bila sta sosedca, nikoli pa prijatelja. Karl se je zanimal za Glorio in to je bila edina stvar, ki ju je sedaj vezala. Karl je bil pogosto z bivšo Edwardovo ženo in Edward ni mogel tega nikoli razumeti. Doumel je na primer, da je alimentacija, ki jo je plačeval Gloriji, omogočala Karlu, da si je kupil to res lepo športno obleko, ki jo ima na sebi. — Ali kaj videvaš Glorio? — je ironično vprašal Edward.

— Redno! — se je nasmehnil Karl. — Pravzaprav sem hotel prav o njej govoriti s teboj.

— Kaj pa nameravaš, Karl? Čemu si sploh prišel?

— Morda... — je odgovoril Karl mirno. — Kaj bi bilo, če bi me sprejel?

Edward se je umaknil z vrat, da bi pustil gosta v sobo. Karl je stopil v jedilnico in sedel. Bila sta sosedca, nikoli pa prijatelja. Karl se je zanimal za Glorio in to je bila edina stvar, ki ju je sedaj vezala. Karl je bil pogosto z bivšo Edwardovo ženo in Edward ni mogel tega nikoli razumeti. Doumel je na primer, da je alimentacija, ki jo je plačeval Gloriji, omogočala Karlu, da si je kupil to res lepo športno obleko, ki jo ima na sebi. — Ali kaj videvaš Glorio? — je ironično vprašal Edward.

— Redno! — se je nasmehnil Karl. — Pravzaprav sem hotel prav o njej govoriti s teboj.

— Kaj pa nameravaš, Karl? Čemu si sploh prišel?

— Morda... — je odgovoril Karl mirno. — Kaj bi bilo, če bi me sprejel?

Edward se je umaknil z vrat, da bi pustil gosta v sobo. Karl je stopil v jedilnico in sedel. Bila sta sosedca, nikoli pa prijatelja. Karl se je zanimal za Glorio in to je bila edina stvar, ki ju je sedaj vezala. Karl je bil pogosto z bivšo Edwardovo ženo in Edward ni mogel tega nikoli razumeti. Doumel je na primer, da je alimentacija, ki jo je plačeval Gloriji, omogočala Karlu, da si je kupil to res lepo športno obleko, ki jo ima na sebi. — Ali kaj videvaš Glorio? — je ironično vprašal Edward.

— Redno! — se je nasmehnil Karl. — Pravzaprav sem hotel prav o njej govoriti s teboj.

Če hočeš, jo bom kar od tod poklical.

Karl je stopil k telefonu. Zavrtel je Glorijino številko. Usta so se mu razpotegnile v nasmeh:

— Gloria? Tu Karl... Dobro, srce, kako ti je... Da, vsekakor. Spet bova odšla tja, morda celo noč... Poslušaj, Gloria, hotel bi te nekaj vprašati. Nameraval sem to storiti sinoči, pa je bila tolikšna gneča... Ne, ne, srce, ne, moram vedeti tvoj odgovor... Sicer bom od negotovosti ponorel...

Karl je priprl oči, njegovo čelo je bilo resno:

— Draga, hotel bi, da se poročiva. Da, takoj!

Pogledal je Edwarda in nadaljeval:

— Zares, tako mislim. Pristaneš, kaj? Čudovito, sijajno. In ni treba, da bi čakala večera. Danes bova skupaj obedovala... Milijon stvari je, ki bi ti jih rad povedal... Da, srce moje, na svidenje...

Spustil je slušalko, se oddahnil in sedel. Edward je kar buljil vanj:

— Resnično si sklenil...

— Kot si slišal. Dam ti pismeno obvezo, Edd, brž ko mi izplačaš deset tisoč dolarjev.

— Pristajam! — je veselo odgovoril Edward. — Dal ti bom še pet tisoč več. S tem si boš lahko privoščil prvorazredno poročno potovanje. Počakaj, takoj ti prinesem denar.

Po kosilu je Edward legel, da bi se nekoliko spočil. In zares je zadremal kot dojenček. Prebudil ga je okoli četrte ure popoldne telefon. Len je vstal in prijel za slušalko:

— Gospod Gibson? Tu je Marvin Fleming, odvetnik vaše bivše žene.

— Kdo? Ah, vi ste, gospod Fleming! Kaj ste želeli?

— Računal sem, da morda niste obveščeni, in sem menil, da bi vam to bilo treba sporočiti. Vas je kdo že poklical?

— Zaradi česa? Ne razumem...

— Zelo neprijetna dolžnost...

— se je obotavljal odvetnik — Moram vam povedati, ker moram urediti neke pravne formalnosti, ki so nastale po smrti vaše bivše žene...

— Kaj govorite?

— Hudo mi je žal. Sinoči je umrla za srčno kapjo. Karl Sebron je bil z njo. Ker pa sta z njim stara znanca, sem misil, da vam je morda on...

Edward je zaklel in zaprl telefon, toda takoj zatem zavrtel drugo šte-

vilko. Iz stanovanja Karla Sebrona se ni oglasil nihče. Zato je Edward poklical hišnika zgradbe v kateri je Karl stanoval:

— Bi mi mogli povedati, kje je Karl Sebron? Tu je njegov prijatelj Edward Gibson.

— Gospoda Sebrona trenutno ni doma.

— Kje pa je?

— Odpeljal se je na letališče.

— Prav gotovo vam je še kaj drugega povedal...

— Ni... — je odgovoril hišnik.

— Pravzaprav je. Rekel mi je, da gre na poročno potovanje.

— V redu. Poslal bom tja enega od naših policajev.

— Ne, ne, prosim vas, pridite vi! Prosim!

— V redu, prišel bom. Nič se ne bojte! Detektiv Park je prišel čez četrte ure.

— No, da vidim, kje je ta vlomilec...

— Potem ko sem vas poklical, nisem slišala ničesar več. Toda če bi hoteli samo malo še ostati pri meni... Samo malo, dokler se ne vrne moj mož.

— Mož? No, da... — Parku je bilo očitno nerodno.

— Da, moral bi priti vsak čas, — je naglo pristavila Julija, da je detektiv ne bi napačno razumel. — Ali vam smem postreči s kavo?

— Prosim!

Sedela sta za okroglo mizo, pila kavo in se pogovarjala. Julija je bila srečna, da je detektiv prišel, in želela je, da ga Marc zaloti pri njej. Hotela je, da bi Marc spoznal svojo krivdo, ker jo je vedno puščal samo.

Čez pol ure je nekdo obrnil ključ v ključavnici.

— No, zdaj prihaja! — je vzkliknila zmago-slavno. — To je moj mož.

Marc je stopil v sobo in obstal kakor vkopan. Naslednji hip nihče ni spregovoril besedice.

— No, si prišel, ti potepuh? Marc, to je detektiv Park. Če ne bi bilo njega, bi bila že mrtva. Marc in detektiv sta nekaj trenutkov molče strmela drug v drugega, nato je detektiv kriknil: — Končno!

Marc se je bliskovito obrnil in pohitel proti vratom. Toda tudi detektiv ni odlašal. Z neverjetno naglico je dohitel Marca in nameril nanj svoj revolver, ki ga je medtem potegnil iz žepa.

— Kaj vam je, ali ste ponoreli? — je vpila Julija preplašeno. — Saj to je moj mož!

Obžalujem. S svojimi tovariši sem več dni gledal njegove slike. Njega in dva njegova pajdaša iščemo že več kot mesec dni. Že dolgo nismo imeli opravka s tako nevarno vlomilsko tolpo.

— Oh, saj ni mogoče! — je zaihtela Julija in planila v jok pa se hkrati spomnila, koliko časa bo šele zdaj morala živeti osamljena.

Smeh stoletij

Puhloglava dama je vprašala velikega misleca, kakšna je razlika med časom in večnostjo. Einstein je odgovoril:

„Draga gospa, mislite si, da te razlike ni. Čeprav bi si namreč vzel čas in vam skušal to razložiti, bi potreboval celo večnost, preden bi to razumeli.“

— — —

Učenjak je nekoč govoril s Charlesom Chaplinom o priljubljenosti.

„Vi ste priljubljeni,“ je dejal slovečemu filmskemu umetniku, „ker vas svet razume. Jaz pa sem slaven zato, ker nihče ne razume niti besedice tega, kar sem rekel.“

— — —

Svetovno znani reporter Egon Erwin Kisch se je odpeljal po naročilu nekega dunajskega lista kot posebni dopisnik na parlamentarne volitve. Prosil je za predujem, vendar so mu dali skromno vsoto. Prosil je za povišanje zneska, a so ga zavrnili. Kisch je poslal naslednje poročilo:

„Senzacionalne volitve! Velikansko razburjenje v parlamentu! Včeraj je govoril v nabito polni zbornici liberalni poslanec in izjavil, da namerava storiti nekaj čisto nenavadnega in nepričakovanega, namreč... Tu je predujem pošel. Kisch.“

— — —

Mlajši gospod sedi z lordom Northom v loži, ne da bi ga poznal, in začenja z njim pogovor. V loži nasproti njima vstopita dve dami. Gospod se obrne k lordu in ga vpraša:

„Oprostite, prosim, ali poznate tisto grdo gospo, ki je pravkar stopila v ložo?“

„Seveda jo poznam, moja žena je,“ pravi dobrovoljno.

Gospodu je strašno nerodno in da bi se izmazal, reče:

„Tisočkrat oprostite, prosim, saj nisem mislil te; mislil sem na tisto ostudno pošast poleg nje!“

„Tudi to poznam, ta je pa moja hči.“

— — —

— Zaradi česa? Ne razumem...

— Zelo neprijetna dolžnost...

— se je obotavljal odvetnik — Moram vam povedati, ker moram urediti neke pravne formalnosti, ki so nastale po smrti vaše bivše žene...

— Kaj govorite?

— Hudo mi je žal. Sinoči je umrla za srčno kapjo. Karl Sebron je bil z njo. Ker pa sta z njim stara znanca, sem misil, da vam je morda on...

Edward je zaklel in zaprl telefon, toda takoj zatem zavrtel drugo šte-

vilko. Iz stanovanja Karla Sebrona se ni oglasil nihče. Zato je Edward poklical hišnika zgradbe v kateri je Karl stanoval:

— Bi mi mogli povedati, kje je Karl Sebron? Tu je njegov prijatelj Edward Gibson.

— Gospoda Sebrona trenutno ni doma.

— Kje pa je?

— Odpeljal se je na letališče.

— Prav gotovo vam je še kaj drugega povedal...

— Ni... — je odgovoril hišnik.

— Pravzaprav je. Rekel mi je, da gre na poročno potovanje.

OSAMLJENA

Vse do svojega tridesetega leta Julija Roman ni vedela za pravo ljubezen. Ko je spoznala Marca Romana, se je z vsem srcem zaljubila vanj in se z njim poročila. Toda v njunem zakonu je bilo vse preveč strasti, negotovosti in — prepira. A ko se je Marc pridružil svojim bratoma Samu in Kennyu zaradi nekaterih poslovnih zadev ter pogostokrat prihajal domov šele v zgodnjih jutranjih urah, so se njuni prepiri redno končavali z Julijinim jokom.

— O, Marc, ali boš zopet prišel tako pozno domov? — je tožila Julija, ko se je Marc nekega večera odpravil na doma. — To je že četrta noč v tem tednu! Ali me imaš sploh še rad? Ko bi ti samo vedel, kako mi je hudo, če te ni, kako se počutim osamljeno.

— Toda, srce, kaj morem... — ji je odgovoril Marc. — Saj prav dobro veš, da Sama in Kennyja ne morem pustiti na cedilo.

— Marc, zakaj me nočeš razumeti? Če bi vsaj nekoga imela pri sebi. Vsaj psa, ki bi mi delal družbo. To je vse, kar bi si želela.

— Prosim te, Julija, sama dobro veš, da ne prenašam psa. Zakaj ne bi gledala televizije?

— K vragu s televizijo! Ali naj se razgovarjam z leseno škatlo?

— Draga, srce me boli, ko te tako poslušam. V redu, obljubljam ti, da se bom vrnil do pol devete.

Čas, ko je ostala sama, si je krajšala s mislijo na moža in kako ga ima rada. Da bi mu to dokazala, je uredila stanovanje in seveda tudi sebe. Ob pol devetih se je lepo oblekla in odšla v dnevno sobo.

Ob 10,15 je dvignila telefonsko slušalko in jo nekaj minut neodločno držala v roki. Koga naj pokliče? Ni vedela, kje bi mogla najti Marca. Jezno je zopet odložila slušalko.

Ob enajsti uri je bila Julija vsa iz sebe.

— Sovražim te! Sovražim te, prekleti laž-nivec!

Julija je obupana in besna stopila k televizorju in ga vklopila. Toda namesto slike se je na zaslonu pokazala samo bela pika. Televizor ni deloval.

Opolnoči je odšla v spalnico, se slekla in si ogrnila navadno domačo haljo. Prav v tem času je zaslislala iz sosedne sobe neki šum. Stopila je tja, vendar ni opazila ničesar nenavadnega.

Toda vendarle je moralo nekaj biti — morda mačka, veter ali celo kak vlomilec. Slednje jo je prestrašilo. Misli so se naglo podile po njeni glavi. Ne, nemogoče! Ali pa je morda le bil vlomilec? Sicer pa, četudi bi bil, bi imela vsaj družbo. Torej naprej, gospod vlomilec, izvolite, pridite! Seveda ni bilo odgovora. Toda Julijine možnosti je preblisnil domislek. Vendarle obstaja nekdo, ki ga lahko pokliče. Skočila je k telefonu.

— Halo, policija?

Za hip se je prestrašila, toda takoj se je pomirila, ko je zaslislala prijeten moški glas. Zdelo se ji je, kakor da je skozi slušalko zaduhala vonj po tobaku.

— In vi pravite, gospa Roman, da ste slišali neki šum v stanovanju?

— Da, neki nenavaden šum.

— In nič drugega? Ali niste nikogar videli?

— Ne, — je obotavljajoče odgovorila Julija, nikogar nisem videla. Vest, morda sem se tudi zmotila. Saj boste razumeli, kako je človeku, če je ponoči sam.</

Knjiga - sredstvo kulturne rasti

Prejšnji teden je odprl predsednik zvezne skupščine SFR Jugoslavije letošnji 11. mednarodni knjižni sejem v Beogradu, na katerem je bilo razstavljenih okoli 40.000 knjižnih del, ki so v zadnjem času izšla pri 88 domačih in 58 inozemskih založbah.

Predsednik Kardelj je v svojem govoru dejal, da pomeni ta sejem mednarodnega značaja vez med založniki in narodi držav ter prispeva k njihovemu boljšemu sodelovanju in razumevanju, kulturnemu zblizavanju in zblizevanju med ljudmi. Sejem pa ima tudi svojo nenavadno važno nacionalno in mednarodno kulturno vlogo, da približuje knjigo bralcu, ljudi ljudem in narode narodom. „Humanistična usmerjenost knjige in njen univerzalni človeški značaj sta močan dejavnik splošnega človeškega napredka.

Šest tisoč let stara civilizacija v Peruju!

Francoski arheologi so odkrili v Peruju ostanke civilizacije, o kateri sodijo, da je dosegla razmeroma visoko razvojno stopnjo pred približno šestimi tisočletji.

Raziskovalec davnine Frederic Engel je na obronkih planine Caracoles nedaleč od perujske prestolnice Lime našel kosti in orodje ter pravi, da te najdbe pričajo o predzgodovinski civilizaciji negroidne etnične skupine, po vsem sodeč sorodne tistim, katerim zdaj živijo v jugovzhodni Aziji. Starost te civilizacije je raziskovalec ocenil na 6300 let.

Knjiga je ena izmed najvažnejših sredstev kulturne rasti človeka in oblikovanja njegove osebnosti.

Mednarodni knjižni sejem v Beogradu se je v zadnjih letih razvil v eno največjih prireditelj takih vrst v Evropi ter vzbuja danes zanimanje strokovnih krogov širom po svetu.

Atomska energija se naglo razvija

Generalni direktor mednarodne atomske agencije OZN dr. Sigvard Eklund je izjavil, da se zmogljivosti za proizvodnjo atomske energije na svetu zelo naglo razvijajo. Leta 1955 je bila na svetu ena sama atomska centrala in še ta je imela zmogljivost le pet megavatov. Po sedanjih cenitvah pa bo zmogljivost atomskih central leta 1970 znašala skupno že 25.000 megavatov, do leta 1980 pa se bo jakost atomskih central po mnenju dr. Eklunda povečala celo na 150 tisoč megavatov.

Hkrati je dr. Eklund navedel, da cenijo znane rezerve urana in torija na svetu zdaj na kakih milijon ton, kar je po njegovem mnenju dovolj, da bi bile za več stoletij kritje potrebe človeštva po električni energiji. Atomska energija bo nadoknadila že dalje bolj očitno pomanjkanje klasičnih virov energije — premoga, plina itd., katerih sedanje zaloge ne bi mogle kriti bodočih vedno večjih potreb po energiji za več kot eno stoletje.

lovno ženo — 16,30 Vesel konec tedna — 17,10 Iz parlamenta — 17,50 Šport in glasba — 19,10 Oddaja zveznega kanclerja — 19,30 Koktajl dobre volje — 20,45 Kriminalna igra — 21,30 In svet gladuje.

Nedelja, 3. 7.: 7,05 Godba na pihala — 8,05 Venček melodij — 9,00 Operni koncert — 10,00 Dobrodošli v Avstriji — 11,00 Slovenska simfonija — 13,10 Za avtomobiliste — 14,30 „Pisana tančica“ — 15,00 Ljudstvo in domovina — 15,45 Planinske pesmi — 16,00 Temza—Donava — 16,25 Glasba z vsega sveta — 18,00 Mednarodna radijska univerza — 19,10 Teden dni svetovnih dogodkov — 19,30 Melodija za nedeljski večer — 20,30 Lepi glasovi, lepe viže.

Ponedeljek, 4. 7.: 6,05 Premislite, prosimo, sami — 8,10 Prosimo, prav prijazno — 9,00 Dobrodošli v Avstriji — 9,20 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 10,00 Poletje, sonce in glasba — 13,20 Novo iz filatelije — 13,30 Za prijatelja opere — 15,05 Poletje, sonce in glasba — 16,00 Otroška ura — 17,25 Pogled v literarne revije — 17,40 Ženska oddaja — 19,30 „Mirandolina“, komična opera — 22,45 Slavniki umetniki.

Torek, 5. 7.: 6,05 Preden odidele — 8,20 Glasba na tekočem traku — 9,00 Dobrodošli v Avstriji — 9,20 Stvaritve velikih mojstrov — 10,00 Poletje, sonce in glasba — 13,30 Pomembni orkestri — 15,05 Poletje, sonce in glasba — 16,00 Esei v našem času — 17,25 Znanje za vse — 17,50 Esperanto — 19,30 Poletje z nami — 20,30 Operetni koncert — 21,30 Slavniki glasovi: Mario del Monaco.

Sreda, 6. 7.: 6,05 Premislite, prosimo, sami — 8,10 Prosimo, prav prijazno — 9,00 Dobrodošli v Avstriji — 9,20 Stvaritve velikih mojstrov — 10,00 Poletje, sonce in glasba — 13,20 Teden pri združenih narodih — 13,30 Za prijatelja opere — 14,15 Sodobni avstrijski komponisti — 14,35 „Zgubljeni jaz“ — 15,05 Poletje, sonce in glasba — 16,00 Življenjsko delo pesnika Elias Canettija — 17,25 Raz-

Torek, 5. 7.: 8,00 Zveneč jutranji pozdrav — 11,10 Ljudske viže — 15,45 Mladinska oddaja — 16,00 Operni koncert — 18,00 Oddaja deželne glavarja — 18,25 Če mene vprašate — 18,35 Struktura in zgradba znanstvenih teorij — 20,15 Radijska igra — 21,30 Pesem za lahko noč.

Sreda, 6. 7.: 8,00 Zveneč jutranji pozdrav — 9,00 Informacije o našem sosedu — 11,10 Ljudska glasba — 15,45 Oddaja dobrega sosedstva — 16,55 Kulturna poročila — 17,00 Zlato rokodelstvo — 18,00 Celovski madrigalisti pojejo ženske duhovne pesmi — 18,15 Pomoč vsakda potrebuje — 18,30 Znanstvena govorilnica — 20,15 „Španska noč“, vesela opera.

Četrtek, 7. 7.: 8,00 Zveneč jutranji pozdrav — 11,00 Ljudska glasba — 15,15 Ura pesmi — 15,45 Koraki avtorji: Helmut Scharf — 16,00 Jazz — 16,55 Kulturna poročila — 17,00 Dunaj ima vedno sezono — 18,00 Kulturna poročila — 18,20 Oddaja zbornice kmeljskih delavcev — 18,35 Mladinska oddaja — 20,15 Alpska lovška ura — 21,00 Zveneč alpska dežela — 22,15 Pesem prirejaj.

Petek, 8. 7.: 8,00 Zveneč jutranji pozdrav — 9,00 Informacije o našem sosedu — 15,15 Komorna glasba — 15,45 Kulturno ogledalo — 16,00 Operetni koncert — 17,00 V koncertni kavarni — 18,00 Na obisku pri korakiških pihalnih godbah — 18,35 Kaj pravi industrija — 19,00 Slavnostna igra v Bregenzu vabijo — 20,15 Vsaka stvar ima dve strani — 21,00 Dunajski slavnostni tedni.

Sobota, 2. 7.: 8,20 Prosimo, prav prijazno — 9,00 Dobrodošli v Avstriji — 9,20 Gospodstvo za vsakogar — 9,45 Ti in žival — 10,00 Poletje, sonce in glasba — 13,20 Odmev iz Avstrije — 13,55 Agrarna politika — 14,40 Tehnični razgled — 15,05 Dunajski venček melodij — 16,00 Za de-

iskovalno delo naših visokih šol — 17,40 Lepa pesem — 19,30 Staroavstrijska slikanica — 20,15 Kriminalna igra — 21,40 Popravil, kar so drugi zagrešili — 22,35 Mednarodna radijska univerza.

Četrtek, 7. 7.: 6,05 Preden odidele — 8,10 Dobrodošli v Avstriji — 9,20 Stvaritve velikih mojstrov — 10,00 Poletje, sonce in glasba — 14,10 Pomembni orkestri — 14,30 Ljudska glasba — 15,05 Poletje, sonce in glasba — 16,00 Nastradamus — 17,40 Ženska oddaja — 19,30 Malo začinjeno — 21,00 O spremembah potovanja — 22,15 Janez Menart.

Petek, 8. 7.: 6,05 Mladi glas — 8,10 Prosimo, prav prijazno — 9,00 Dobrodošli v Avstriji — 9,20 Poletje, sonce in glasba — 13,30 Za prijatelja opere — 14,15 Sodobni avstrijski komponisti — 14,35 Ljudske pesmi iz vsega sveta — 15,05 Poletje, sonce in glasba — 16,00 Otroška ura — 17,25 Znanje za vse — 19,30 Radijska igra — 21,10 Mi in gore — 22,15 Četke po koncilu — 22,35 Mednarodna radijska univerza.

Sobota, 2. 7.: 9,00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca. **Nedelja, 3. 7.:** 6,15 Duhovni nagovor — 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Slovenske oddaje

Sobota, 2. 7.: 9,00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca. **Nedelja, 3. 7.:** 6,15 Duhovni nagovor — 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 4. 7.: 14,15 Poročila, vreme, objave, pregled sporeda — Iz zdravnikove beležnice — Igra ansambel Toneta Kmetca — 18,00 Za naše male poslušalce.

Torek, 5. 7.: 14,15 Poročila, vreme, objave — Športni mozaik — Slovenske narodne.

Sreda, 6. 7.: 14,15 Poročila, vreme, objave — Kar želite, zaigramo.

Četrtek, 7. 7.: 14,15 Poročila, vreme, objave — Na dom obujaj mi spomin.

Petek, 8. 7.: 14,15 Poročila, vreme, objave — Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh — Zena in dom.

TELEVIZIJA

Sobota, 2. 7.: 14,40 Poročila — 14,45 „Igra brez meja“ — 18,35 Kaj vidimo novega — 19,30 Čas v sliki — 20,00 Prenos iz gledališča — 21,30 Poročila in Sedem dni dogodkov — 22,00 „Barikade v San Antoniu“.

Nedelja, 3. 7.: 16,25 Poročila — 19,00 „Oknar“ — 19,30 Aktualni šport — 20,10 Poročila — 20,20 „San Francisco“, velika ameriška filmska drama — 22,05 Poročila.

Ponedeljek, 4. 7.: 19,00 Poročila — 19,03 Pustolovščine pod vodo — 19,30 Čas v sliki in šport — 20,05 Marika Röck — 21,10 Največje boksarske tekme svetovnega — 21,50 Čas v sliki — 22,10 Janine Aimee.

Torek, 5. 7.: 19,00 Poročila — 19,05 Šola za odrasle — 19,30 Čas v sliki — 20,00 „Janca“, zgodba majhne indijske vasi v Mehiki — 21,25 Mestni pogovori — 22,40 Čas v sliki.

Četrtek, 7. 7.: 19,05 Šolska oddaja — 12,00 Kaj lahko poslanem — 19,00 Poročila — 19,03 Športni kaledoskop — 19,30 Čas v sliki — 20,05 „Letovišče“, komedija — 21,35 Čas v sliki — 21,55 Ta naš svet.

Petek, 8. 7.: 11,00 Poročila — 11,03 Janca — 19,00 Poročila — 19,05 Trg ob koncu tedna — 19,30 Čas v sliki — 20,10 Dunajski ljudje, dunajska veselja — 21,30 Čas v sliki — 21,50 Jazz iz Amerike.

RADIO LJUBLJANA

oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 202,4 — 202 m. UKV frekvence 88,5 — 92,9 — 94,1 — 90,5 — 97,9 MHz **Poročila:** 5,00, 6,00, 7,00, 8,00, 10,00, 12,00, 13,00, 14,00, 15,00, 17,00, 18,00, 19,30, 22,00, 23,00.

Dnevne oddaje (razen v nedeljah): 4,30 Dobra jutro — 11,00 Turistični napotki — 12,30 Kmetijska oddaja — 13,15 Obvestila in zabavna glasba — 13,30 Priporočajo vam — 16,00 Vsak dan za vas — 17,05 Popolninski koncert — 19,05 Glasbene razglednice — 22,10 Plesna glasba.

Sobota, 2. 7.: 8,05 V poletnem vrtu, glasbena matineja — 9,00 Počitniško popotovanje — 9,15 Počitniški pozdravi — 9,30 Vedri zvoki — 10,15 Operni koncert — 12,05 Komorni orkester radia Zagreb — 12,40 Ansambel Franca Korbarja in tria Slavka Avsenika — 14,05 Iz ustvarjalnosti skladatelja Pavla Šivica — 14,35 Voščila — 15,30 Pesmi in plesi iz Jugoslavije — 17,35 Iz filmov in glasbenih revij — 18,15 Zanimivosti iz sveta zabave in jazzovske glasbe — 18,50 S knjižnega trga — 20,00 Sobačni koncert lažje orkestralne glasbe — 20,30 Zabavna radijska igra — 21,04 Veseli zvoki — 22,10 Oddaja za naše izseljence.

Nedelja, 3. 7.: 8,05 Mladinska radijska igra — 8,47 Skladbe za mladino — 9,05 Voščila — 10,00 Se pomnite, tovariši — 10,25 Pesmi borbe in dela — 10,45 Za prijatelje lahke glasbe — 12,05 Voščila — 13,30 Nedeljska reportaža — 14,00 Slavniki pevci, znamenite arije — 15,05 Igrajo majhni zabavni ansambli — 15,30 Humoreska tedna — 16,00 Nedeljsko športno popoldne — 18,00 Radijska igra — 20,00 „Svobodni nasproti“ — 21,00 Kličemo letoviščarje — 22,10 VII. jugoslovanski festival jazz — 23,05 Makedonska glasba.

Ponedeljek, 4. 7.: 8,05 Mladinska radijska igra — 9,05 Mladina poje o svobodi — 9,25 Revija zabavnih zvokov — 10,00 Praznični koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 11,15 S pesmijo in plesom po naši domovini — 12,05 Popolninski koncert lahke orkestralne glasbe jugoslovanskih avtorjev — 13,30 Govore naši španci — 14,35 Voščila — 15,05 „Pokaži, kaj znaš“ — 16,40 Melodije iz slovenskih oper — 17,05 Popolninski ples — 18,00 Radijska igra — 18,43 Ljudski motivi v naši umalni glasbi — 20,00 Slovenska popevka 1966 — 21,03 Koncert nagrajenih del ob 25. obletnici vstaje — 22,50 Jugoslovanska partizanska lirika.

Torek, 5. 7.: 8,05 Glasbena matineja — 9,00 Počitniško popotovanje — 9,15 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri — 10,15 Prizori iz Kogojevih „Črnih mask“ — 12,40 Štirje kovači in tria Jožeta Krežeta — 14,05 Med simfoničnimi pesnitvami — 15,40 V torku na svidenje — 17,05 Poljuden koncert z mojstri od klasične do impresionizma — 18,15 Vrtime globus zabavnih zvokov — 18,50 Na mednarodnih križpotjih — 20,00 Koncert zbora „Slava Klavara“ iz Maribora — 20,20 „Velika puntarija“, radijska igra — 21,26 Pesem godal — 22,15 Jugoslovanska glasbena tribuna.

Sreda, 6. 7.: 8,05 Glasbena matineja — 9,00 Mali bonton — 9,15 Kaj so se naučili naši zbori med letom — 9,30 Godala in ritmu — 10,15 Prekmurske in medmurske — 10,45 Človek in zdravje — 12,05 Majhen opoldanski koncert — 12,40 Narodne pesmi z juga — 14,05 Valčki iz znanih oper in baletov — 14,35 Voščila — 15,30 Godba na pihala — 17,05 Na obisku pri španskih skladateljih — 18,15 Iz naših studiev — 18,50 Naš razgovor — 20,00 „Dobra sosedčina“, skupna glasbena oddaja radijskih postaj Trst, Celovec in Ljubljana — 21,00 „Italijanka v Alžiru“, opera — 22,10 Melodije za lahko noč — 22,50 Lirika španske revolucije.

Četrtek, 7. 7.: 8,05 Glasbena matineja — 9,00 Počitniško popotovanje — 9,15 Lepe melodije — 9,45 „Majsko veselje“, glasbena pravljica — 10,15 Naši solisti pojejo duete iz popularnih oper — 12,40 Ansambel Miška Hočevarja in Tončkov ansambel — 14,05 Orkester RTV Ljubljana — 15,30 Godba na pihala — 15,40 Literarni sprehod — 17,05 Turistična oddaja — 18,15 Podela operetnih melodij — 20,00 Četrtekove večer domačih pesmi in napevov — 21,00 Prešernova beseda, literarni večer.

Petek, 8. 7.: 8,05 Opera matineja — 9,00 Pionirski tednik — 9,30 Pri skladateljih Vilku Ukmarju in Matiji Bravničarju — 10,15 Domače viže, domači ansambli — 10,35 Naš podlistek — 12,05 Iz oper Richarda Straussa — 12,40 Poje „Slovenski aktel“ — 14,05 Koncert lahke glasbe — 15,30 Od vasi do vasi — 15,45 V svetlu znanosti — 17,05 Petkov simfonični koncert — 18,15 Zabavni in plesni orkestri — 18,50 Kulturni globus — 20,00 Med zborovskimi skladbami renesanse — 20,25 Ljubiteljem lažje orkestralne glasbe — 21,15 O morju in pomorščakih — 22,10 Za ljubitelje jazz.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroskem; glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Blaž Šturm; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, telefon 56-24. — Tiska Založništva in tiskarske družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje. — Dopolni naj se pošiljajo na naslov: 9021 Klagenfurt - Celovec, Postfach 124.

GRADBENO ZEMLJIŠČE (1100 kvadratnih metrov) z vsemi priključki v okolici Borovlj ugodno na prodaj. — Interesenti dobijo naslov v upravi lista v Celovcu — Gasometergasse 10.

RADIO TRST

Sobota, 2. 7.: 12,00 Širimo obzorja — 15,30 Norveški akademski zbor — 16,00 Za avtomobiliste — 16,20 „Gospod in pol“ — 17,20 Komentarji o dogodkih po koncilu — 19,15 Počitniška srečanja — 21,00 „Kvas se zaljubi v Manico“ — 21,40 Opernele melodije.

Nedelja, 3. 7.: 8,30 Kmetijska oddaja — 11,15 S pravljico okrog sveta — 15,30 „V tiskarju“, radijska drama — 17,00 Vabilo na ples — 20,30 Iz slovenske folklor.

Ponedeljek, 4. 7.: 11,45 Trije ansambli, tri dežele — 12,15 Počitniška srečanja — 13,30 Zbrane melodije — 18,00 Ne vse, toda o vsem — 19,15 Iz ženskih tednikov in revij — 21,00 „Samson in Dalila“, opera.

Torek, 5. 7.: 11,45 Popevke treh radov — 12,00 Iz slovenske folklor — 17,20 Italijanska po radiu — 19,15 Spoznavajmo naravo — 19,30 Slovenske zborovske pesmi — 21,00 Gore v slovenski literaturi — 22,40 Revija jazz.

Sreda, 6. 7.: 12,15 Turistični razgledi — 13,30 Glasba iz filmov in revij — 18,00 Ne vse, toda o vsem — 19,15 Sodobne bolezni — 19,30 Molivi, ki so mladim všeči — 20,35 „Dobra sosedčina“, skupna glasbena oddaja radijskih postaj Trst, Celovec in Ljubljana — 21,00 Simfonični koncert.

Četrtek, 7. 7.: 11,45 Trije glasovi, trije slogi — 12,00 „Kvas se zaljubi v Manico“ — 17,20 Italijanska po radiu — 19,00 Otroške pesmi in skladbe — 19,40 Zbori Fur-lanije-Juljske krajine — 21,00 „Zena“, igra.

Petek, 8. 7.: 11,45 Orkestri lahke glasbe — 12,15 Zena in dom — 13,30 Glasbena potovanje po svetu — 18,00 Ne vse, toda o vsem — 18,30 Glasba Karla Pahorja — 19,15 Umetnostne galerije v Italiji — 20,35 Gospodstvo in dela — 21,00 Koncert operne glasbe — 22,00 Sindikati v moderni državi.

Priporočamo vam!

— Vsaka knjiga samo 6 šilingov

Ivan Tavčar: **POVESTI**, 224 str. br.

Halldor Laxness: **ATOMSKA POSTAJA**, 172 str. br.

Lev. N. Tolstoj: **POLIKUŠKA**, 248 str. br.

Julija Bračič: **GRAŠČINSKI STRADARIJ**, 176 str. br.

Jack London: **ZGODBE S SEVERA IN JUGA**, 152 str. ilustr. br.

Hans Ruesch: **NA VRHU SVETA**, 152 str. br.

Ivan Ribič: **SIN**, 96 str. br.

Karel Grabeljšek: **POMLAD BREZ LA-STOVK**, 152 str. br.

Luigi Pirandello: **POKOJNI MATIJA PASCAL**, 260 str. br.

Manica Komanova: **NA GORENŠČEM JE FLETNO**, 114 str. pl.

— Vsaka knjiga samo 7 šilingov

Viktor Nekrasov: **V RODNEM MESTU**, 236 str. br.

Felix Timmermans: **HERNATOV ROD**, 260 str. br.

SPOMINI NA PARTIZANSKA LETA, 296 str. br.

Vladimir Kavčič: **SREČA NE PRIHAJA SAMA**, 176 str. br.

Vekoslav Kaleb: **ČUDOVITI PRAH**, 148 str. br.

Ignac Koprivec: **NEVIDNA STEZA**, 152 str. ppl.

Eric Knight: **LASSIE SE VRAČA**, 176 str. ilustr. br.

Tone Seliškar: **PESMI IN SPEVI**, 152 str. pl.

— Vsaka knjiga samo 8 šilingov

Anton Ingolič: **TVEGANA POT**, 88 str. ilustr. br.

B. Traven: **UPOR OBEŠENCEV**, 268 str. br.

Jens Peter Jacobsen: **MARIJA GRUBBEJEVA**, 340 str. br.

Anton Polenec: **SREČANJA Z ŽIVALMI** step in puščavi, 112 str. ilustr. br.

T. O. Loekken: **ZMAGA KLAUSA BJERGA**, 320 str. br.

Mihail Šolohov: **ZORANA LEDINA**, 480 str. br.

KNEZOVA KNJIŽNICA, 170 str. pl.

Milan Kaman: **MLADI BIOLOG**, 184 str. ilustr. ppl.

Ivan Špolar: **ZA KRMILOM**, 176 str. ilustr. br.

Ciril Cvetko: **POGLED V GLASBENO UMETNOST**, 128 str., slik. pril., br.

Špolar-Tavčar: **STANOVANJE**, oprema in ureditev, 144 str., ilustr., br.

Vilko Musek: **KNJIGA O FILMU**, 108 str. slik. pril. br.

Posamezne knjige lahko naročite tudi po pošti. Ker je večina tleh knjig na razpolago le v enem izvodu, svetujemo, da z naročilom pohitite. Plačilo možno v obrokih.

KNJIGARNA

„Naša knjiga“
CELOVEC — WULFENGASSE